

RAPPORT 2007

OG PLANER 2008

FORORD

Rapport- og plandokumentet 2007-2008 er utarbeidd i samsvar med føringar frå departementet. Dokumentet har vore behandla av styret i tre møte haust 2007/vår 2008. Plandokumentet (årsplanen 2008) vart sluttbehandla i styremøtet 31.01.08, medan rapportdelen vart vedteken i møtet 27.02.08.

Det er ein omfattande prosess som ligg til grunn for utarbeidinga av det samla dokumentet. Dokumentet og arbeidet med dette har vore eit gjennomgåande tema på fleire leiarmøte, i større leiarsamlingar og i møte med dei tillitsvalde.

Høgskolen i Bergen har dei siste to åra lagt vekt på å gjennomføra best mogeleg risiko-vurdering. Høgskolen har etablert prosessar der risikovurderingar med tilhøyrande tiltak er knytte til plan- og budsjettarbeidet elles. Risikostyring og risikovurderingar har difor vore eit gjennomgåande tema på leiingsnivå, og høgskolen vil prioritera dette arbeidet i 2008 og etterfølgjande år.

I samband med at styret godkjende rapport 2007 på møtet 27.02.08 vart det gjort slikt tilleggs-vedtak:

- ”Styret viser til premissane i saka, og ber om at det for neste års budsjettarbeid
- vert gjennomført ei oppsummering og nærare vurdering av budsjettprosessen ved HiB med sikte på eventuelle endringar
  - vert laga eit opplegg for korleis styret meir målretta kan ta ansvar for risikostyring”

Eli Bergsvik
rektor

Nils Mæhle
høgskoledirektør

Innholdsfortegnelse

1 INNLEDNING	5
1. RESULTATRAPPORTERING 2007	5
1.1. Rapportering i henhold til målene for 2007.....	5
1.1.1. Antall primærøkere per studieplass.....	8
1.1.2. Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder i henhold til prioriterte områder	10
1.1.3. Nye studietilbud (egen resultatindikator).....	11
1.1.4. Praksisinstitusjonene skal oppleve at den kunnskap studentene har er relevant for det yrket de utdannes til (egen resultatindikator)	12
1.2.1 Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år.....	13
1.2.2 Studenter per undervisnings-, forsker- og formidlingsstilling (årsverk).....	13
1.2.3 Studentene skal trives på Høgskolen i Bergen (i %) (egen resultatindikator)	13
1.2.4 Kvalitetssikring av sensur og eksamensoppgaver (egen resultatindikator).....	14
1.3.1 Antall utvekslingsstudenter (inn/utreisende).....	15
1.3.2 Antall fremmedspråklige utdanningstilbud (minimum 30 studiepoeng)	15
2.1.1 Antall vitenskapelige publikasjoner som gir grunnlag for publikasjonspoeng.	19
2.1.2 NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk) (i tusen kr).....	19
2.1.3 EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk) (i tusen kroner)	20
2.1.4 Utsveksling av ansatte via programavtaler	20
2.1.5 Ressurser nyttet til FoU/N-virksomhet (inkl. faglig fornying)(tusen kr)(egen valgt indikator).....	21
2.1.6 Ressurser til faglig/vitenskapelig utstyr (egen valgt indikator)	21
2.1.7 Antall bistillinger ved Høgskolen i Bergen (egen valgt indikator)	22
2.2.1 Antall opprykk basert på doktorgrad (egen resultatindikator)	22
2.2.2 Antall annet opprykk til førstekompetanse (førstelektor og l. amanuenser uten doktorgrad).....	23
2.2.3 Antall tilsatte i rekrutteringsstillinger (stipendiater)	23
3.1.1 Vitenskapelige artikler og bokkapitler (FORSKDOK A11-32).....	26
3.1.2 Avhandlinger, monografier, lærebøker (FORSKDOK B og C)	26
3.1.3 Utvikling og formidling av musikk, kunst, bilde, programvare (FORSKDOK E11-22, X11-13, X99)	27
3.1.4 Kronikk, anmeldelse, deltakelse i media m.m.(FORSKDOK A41-52, X15)	27
3.1.5 Presentasjoner på konferanser, fagmøter, foredrag, forelesninger, posters, abstracts (FORSKDOK A33,A53,D, X99)	27
3.2.1 Omfang av eksternt finansiert virksomhet(EFV) (i tusen kr)	27
3.2.2 Mottatte forretningsideer og oppstart av nye selskaper basert på disse.....	28
3.2.3 Nyopprettede selskaper basert på mottatte foretningsideer	28
4.1.1 Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger, for høgskolen totalt og ved enkelte avdelinger (i %)	32
4.2.1 Andel kvinner, totalt (i %)	33
4.2.2 Andel kvinner etter stillingskategori (i %)	33
4.3.1 Resultat EFV	33
4.3.2 Antall rammeavtaler ved innkjøp (egen valgt indikator)	34
4.3.3 Universelle løsninger – utbedringstiltak (egen valgt indikator)	36
1.2 Øvrige rapporteringer	37
1.2.1 Endringer i rapporteringskrav for 2007	37
1.2.2 Selskapsdatabasen.....	39
1.2.3 Aktivitetskrav.....	39
1.2.4 Erfaring ved bruk av risikostyring	39

1.2.5	Miljøledelse	40
1.2.6	Økonomirapportering.....	41
1.2.7	Samarbeidsmidler for praksisundervisning i helse- og sosialfag	41
1.2.8	Disponering av tildelte midler i 2008	42
1.2.9	Metningsdykkerutdanningen	44
2.	PLANER FOR 2008.....	44
2.1	Plan for virksomheten i 2008.....	44
2.1.1	Målstruktur 2008 med risikovurdering og tiltak	45
1.1.1	Antall primærstøkere per studieplass.....	47
1.1.2	Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder	48
1.1.3	studietilbud	49
1.1.4	Praksisinstitusjonene skal oppleve at den kunnskap studentene har er relevant for det yrket de utdannes til.	50
1.2.1	Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år.....	51
1.2.2	Studenter per undervisnings-, forsker- og formidlingsstilling (årsverk).....	51
1.2.3	Studentene skal ha godt faglig læringsutbytte ved HiB.....	52
1.3.1	Antall utvekslingsstudenter (inn/utreisende).....	53
1.3.2	Antall fremmedspråklige utdanningstilbud (minimum 30 studiepoeng)	54
1.3.3	Antall emner på engelsk som en del av en norsk grad (minimum 3 mnd).....	54
2.1.1	Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling	56
2.1.2	NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling (i tusen kr)...	57
2.1.3	Utveksling av ansatte via programavtaler	58
2.1.4	EU-tildeling per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling (i tusen kroner)	59
2.2.1	Nye doktorgradsavtaler, hele 2008	60
2.2.2	Samtlige doktorgradsavtaler, høst 2008	60
2.2.3	Avlagte doktorgrader, hele 2008.....	60
3.1.1	Høgskolens egne kvantitative styringsparametere for formidling	63
3.2.1	Omfang av eksternt finansiert virksomhet (EFV) (i tusen kr)	64
3.2.2	Mottatte forretningsideer	65
3.2.3	Nyopprettede selskaper basert på mottatte forretningsideer	65
4.1.2.	Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger, for høgskolen totalt og ved enkelte avdelinger (i %)	70
4.2.1.	Andel kvinner, totalt (i %)	71
4.2.2.	Andel kvinner etter stillingskategori	72
4.3.1.	Vesentlige merknader fra Riksrevisjonen.....	72
4.3.2.	Resultat EFV	73
2.2	Plan for tildelt bevilgning for 2008	74
VEDLEGG	.....	75
2.1.1.	Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk)	75
2.1.2.	NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk) (i tusen kr).....	75
2.1.3.	EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk) (i tusen kroner)	75
2.1.4.	Utveksling av ansatte via programavtaler	75
2.1.5.	Ressurser nyttet til FoU/N-virksomhet (inkl. faglig fornying)(tusen kr)(egen valgt indikator).....	76
2.1.6.	Ressurser til faglig/vitenskapelig utstyr (egen valgt indikator)	76
2.1.7.	Antall bistillinger ved Høgskolen i Bergen (egen valgt indikator)	76

Statistikkvedlegg for høyskoler som skal ha manuell rapportering av tabellene 2.1-2.3 til departementet jf avsnitt 4.3.2.

1 INNLEDNING

Høgskolen har med utgangspunkt i budsjettproposisjonen og tildelingsbrevet utviklet egne visjoner, mål og planer, som tydelig definerer den interne styringen, og hvordan man ønsker å utvikle egen virksomhet.

Høgskolen har i dokumentet "Rapport og planer (2006-2007)" gjort rede for institusjonens planer for 2007 i henhold til målstrukturen som er fastsatt av departementet og institusjonens egne mål. Høgskolen rapporterer nå i henhold til planer for 2007.

I årsplanen for 2008 har høgskolen arbeidet videre med å fastsette egne delmål og resultatindikatorer som avspeiler strategier, egenart og utfordringer i tillegg til delmålene fastsatt av departementet. Arbeidet med årsplanen må sees i sammenheng med institusjonens strategiarbeid. Formålet med mål- og resultatstyring er ikke å styre etter måloppnåelse på den enkelte resultatindikator, men å nå de langsiktige målsetningene for høgskolen og få best mulig grunnlag for å forstå hvilke utfordringer vi står overfor på ulike områder.

I årsplanen er det gjennomført risikovurderinger for det enkelte styringsparameter, så godt dette har latt seg gjøre. Risikovurdering er også tatt inn i høgskolens kvalitetssikringssystem og utgjør nå en viktig del av det videre kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Bergen.

1. RESULTATRAPPORTERING 2007

1.1. Rapportering i henhold til målene for 2007

Hovedmål 1 Høgskolen skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Utvalgte områder for rapportering i 2007:

- å arbeide for å fremme kompetanseutvikling av lærere, instruktører og skoleeiere i tråd med Kunnskapsløftet. Lærerutdanningen skal være kunnskapsbasert, men også yrkesnær og relevant for skole og barnehage

I 2007 har AL videreutviklet kontakten med skoleeierne-/barnehageeierne i Bergens-regionen, og har etablert kurs som er etterspurte. Det har vært gitt videreutdanning både som oppdrag og som betalingskurs. I tillegg har det vært stor etterutdanningsvirksomhet. I forbindelse med denne samlede virksomhet er det gjennomført ulike brukerundersøkelser. Disse blir videreutviklet i 2008. Avdelingen bidrar med "Fra ord til handling" i flere kommuner. I grunnutdanningene og PPU har sentrale tanker i Kunnskapsløftet blitt integrert i fagplanene.

- å utarbeide en plan for oppfølging av evalueringen av allmennlærerutdanningen, og videreføre reakkrediteringen av sykepleieutdanningen

Allmennlærerutdanningen:

NOKUT-evalueringen har vakt stor interesse og gitt viktig innsikt ved vår institusjon, og har vært utgangspunkt for en rekke møter og seminarer ved avdelingen. Av tiltak avdelingen har satt i gang kan blant annet nevnes:

- **Oppfølging av evalueringen organiseres som prosjekt**

Våren 2007 ble det nedsatt en prosjektgruppe som skal konkretisere oppfølgingstiltak for avdelingen. Prosjektet har medlemmer fra avdelingens ledelse, fagpersonalet, praksisfeltet og studenter. Rektor og høyskoleledelse har deltatt i møter med prosjektgruppen.

Med bakgrunn i evalueringsrapportene vil hovedfokus for prosjektgruppens arbeid være:

- Didaktikken og pedagogikkens plass i undervisning og utdanning
- Undervisningsformer og helheten i allmennlærerutdanningen
- Økt samarbeid mellom høgskolen og praksisfeltet for å styrke studentenes praksisopplæring og sikre relevans i allmennlærerutdanningen
- Konkretisere forskningsprosjekter som kan videreutvikle institusjonen i henhold til NOKUT sine kommentarer

Prosjektgruppen vil arbeide fram til 31.07.08. Gruppen vil legge frem sine anbefalinger for dekan, rektor og høgskoledirektør.

- **Femårig lærerutdanning, et pilotprosjekt**

Med bakgrunn i NOKUTs evaluering er det søkt om midler til et pilotprosjekt for en klasse i allmennlærerutdanningen. Her vil samarbeidet med praksisfeltet være et grunnleggende grep for å fremme profesjonsinnretning, helhet og sammenheng i utdanningen. Avdelingen vil inngå et tett partnersamarbeid med to praksisskoler om hele utdanningsløpet til en klasse lærerstudenter. Det er søkt departementet om midler utenfor rammen for dette studietilbudet for opptak av studenter fra 01.08.09, og høgskolen har satt av noe strategiske midler til tiltaket (forberedelse m.m.).

- **Praksis for øvrig**

- Tilrettelegge så øvingslærere får studenter fra samme trinn over tid. Muliggjør større samarbeid mellom praksisfeltet og avdelingens ansatte. Det vil også gjøre det enklere å finne øvingslærere som underviser i de fag som våre studenter har til enhver tid.
- Det utarbeides bedre retningslinjer for hvordan faglærere kan styrke sin delaktighet i studentenes praksisopplæring.
- Høgskolen har økt tilbudet om kurs i veiledningskompetanse fra og med studieåret 2007/2008 for å øke kompetansen til våre øvingslærere.

- **Forskning og utvikling**

Etablering av et senter for utdanningsforskning fra 1.8.2007.

Et slikt senter, som skal samordne og styrke den utdanningsorienterte forskningen, inngår som del av den langsiktige strategiske FoU-satsingen til høgskolen og avdelingen. De prioriterte områdene for senteret vil være:

- profesjonskunnskap og profesjonsutdanning
- didaktisk praksis/undervisningspraksis
- utdanningsinstitusjoner som kunnskapskulturer og kunnskapsbedrifter

Retningslinjene for søknad om FoU-tid ved avdelingen (15 % av arbeidstiden er rapporteringspliktig FoU-tid) har nå som ett av sine kriterier at prosjektet er praksisrelevant. Videre blir det ved tildeling lagt vekt på at det legges til rette for studentmedvirkning i prosjektene.

Sykepleieutdanningen

NOKUTs styre gjorde i møte 30.08.07 slikt vedtak: "Fagmiljøet ved bachelorutdanning i sykepleie ved Høgskolen i Bergen oppfyller kravene i henhold til NOKUTs standard og kriterier § 2-1 (2) *Institusjonen skal ha et stabilt fagmiljø knyttet til studiet.*" Høgskolen i Bergen har med dette bestått NOKUTs revidering av tidligere gitt akkreditering av bachelorutdanningen i sykepleie.

Institutt for sykepleie utgjør sammen med fem andre helsefaglige institutter og Senter for kunnskapsbasert praksis, Avdeling for helse- og sosialfag ved Høgskolen i Bergen. Avdelingen har gjennom flere år jobbet målbevisst med kompetanseheving for fagpersonalet både i form av doktorgradsstipendiater, førstelektorprogram og professorkompetanse. Avdelingen/instituttene begynner nå å se resultat av denne satsingen ved at flere har fått førstekompetanse og

professorkompetanse, og flere er underveis. En av utfordringene i sykepleierutdanningen var å styrke den vitenskapelige tilknytningen til studiet, dette er det satt fokus på i fagplanarbeidet som et gjennomgående tema i hele studiet. Senter for kunnskapsbasert praksis har en sentral rolle innen forskning og utviklingsvirksomheten ved avdelingen og har bidratt/bidrar til å styrke og utvikle den vitenskapelige tilknytningen og FoU-arbeidet i instituttene.

- å øke antall kandidater i matematikk og realfag i tråd med Lisboa-strategien, samtidig som kjønnsbalansen skal bedres. Dette må sees i sammenheng med strategien "Et felles løft for realfagene" og satsningen via RENATE

AL: Studietilbudet faglærerutdanning i realfag har hatt to opptak – en rekrutterer det planlagte studenttallet, men alle søkere får tilbud om plass i utdanningen. I første kullet var frafallet fra 1. til 2. studieår på vel 50 %.

Førskolelærerutdanning med vekt på natur og friluftsliv har god søkning.

Mange interne studenter velger realfag som fordypningsfag i sin allmennlærerutdanning. Det er også stor etterspørsel etter etter- og videreutdanning innenfor realfag, både for førskolelærere og allmennlærere.

AI: har utviklet "matematikklaboratoriet" og sommerkurs for studenter som trenger ekstra oppfølging i matematikk. I tillegg tilbyr avdelingen 1/2årlig realfagkurs for søkere med studiekolekompetanse, men som mangler fordypning i realfag.

- å utvikle studiekvaliteten med grunnlag i studiekvalitetsrapporten og eventuelle egenrapporter

Høgskolens kvalitetsutvalg og læringsmiljøutvalget har studiekvaliteten som sitt viktigste tema. Rapport og planer er nedfelt i årsrapport: Kvalitetssikringssystemet ved HiB, Utdanningskvalitet og læringsmiljø.

- å videreutvikle kvalitetssikringssystemene og sørge for at systemene forankres i fagmiljøene

Kvalitetssikring er nå implementert i linjen, og koordineres av et kvalitetsutvalg som ledes av rektor/prorektor. På hver avdeling er det studiekvalitetsutvalg som har ansvar for oppfølging av kvalitetsarbeidet på avdelingene. Lederne av de lokale utvalgene er med i det sentrale kvalitetsutvalget. Høgskolens kvalitetssystem vil bli evaluert og videreutviklet i løpet av 2008.

- å fremme samarbeid mellom høyskolene og praksisstedene, både i spesialist- og primærhelsetjenesten

Høgskolen har i en årrekke hatt bindende samarbeidsavtaler med praksisfeltet innen spesialist- og primærhelsetjenesten. Avtalene omhandler samarbeid om veiledning, personalutvikling, forskning og utviklingssamarbeid, og fasiliteter. Praksisveileder er forpliktet til å veilede og vurdere studenten jevnlig med skriftlig vurdering ved halv- og heltidsvurdering. Etter at det ble slutt på utbetaling/godtgjøring for veiledning til institusjonene, har høgskolen i samarbeid med praksisfeltet etablert en ordning der samarbeidspartnere fra høgskolen og praksisfeltet, etter søknad, får tildelt midler til utviklingsprosjekt som kan styrke praksis som læringsarena. Høgskolen har positiv erfaring med dette og ordningen videreføres.

Helse Bergen har i 2007 gjennomført en studenttilfredshetsundersøkelse som viser at flertallet av studentene som er spurt, er fornøyde med Helse Bergen som læringsarena. Nær 80 % sier de har nådd sine læringsmål i "nokså stor" eller "svært stor grad" i praksisperioden. Studentene mener at motiverte veiledere og godt arbeidsmiljø er viktigst for læring i praksis. Dårlig veiledning er mest hemmende for læring, f eks mangel på konstruktive tilbakemeldinger underveis i praksis.

Høgskolen har i mange år hatt tilbud om videreutdanning i veiledning for praksisveiledere. Svært mange av praksisveilederne har tatt høgskolens videreutdanning ”Å undervise og arbeide kunnskapsbasert”. Begge disse studiene bidrar til å styrke kvaliteten på veiledningen i praksis og tilbudet videreføres.

Delmål 1.1

Høgskolen skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Høgskolen står i et dilemma med hensyn til oppretting av nye studietilbud. På den ene side er høgskolens profesjonsstudier etterspurt både blant søkerne og blant samfunns- og næringsliv, og på den andre forutsetter departementet at høgskolen opprettholder og eventuelt øker plassene på de enkelte studietilbud, for eksempel på allmennlærer- og førskolelærerutdanningene.

Ved oppretting av nye studietilbud forventer departementet at høgskolen skal omdisponere studieplassene. Høgskolen har vansker med å leve opp til en slik forventning, bl.a. fordi som nevnt er de fleste av studietilbudene i utgangspunktet prioritert av departementet. Å omdisponere studieplasser tilsier ellers en faglig endring. En slik endring krever flere års langsiktig planlegging og styring.

HiB forbereder en sak for styret våren 2008 hvor en vil gjennomgå alle studietilbudene ved høgskolen og foreslå tiltak i forhold til nedlegging av og eventuelt oppretting av nye bachelorgradsstudier, oppretting av mastergradsstudier og utvikling mot doktorgradsprogrammer. I dette arbeidet vil også dimensjonering av utdanningene i forhold til etterspørsel, bli vurdert. Ellers vil økonomisk vurdering og analyse ha en sentral plass i saken.

Dersom høgskolen skal imøtekomme samfunns- og næringslivets behov på en smidig måte, må høgskolen inngå allianser med disse og sørge for annen finansieringsordning enn over statsbudsjettet.

1.1.1. Antall primærsøkere per studieplass

Samordnet opptak

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	1,8	1,5	(2) 2,46
AI	1,7	1,89	(1,7) 1,93
AHS	5,0	4,8	(5,0) 4,15

Resultatmål for 2007 står i klamme

Status

Departementet registrerte i etatsstyringsmøte våren 2007, at HiB har satt som delmål at den skal øke andelen kvinner på ingeniørutdanning og andelen menn i førskolelærerutdanningen. Departementet forventer at høgskolen arbeider videre med disse utfordringene.

Rekruttering av jenter til ingeniørstudier er i god utvikling – 16 % i 2006, 22 % i 2007. I tillegg er andel jenter på forkursene for ingeniørutdanning 33 %.

Tallene for kjønnsfordeling i førskolelærerutdanningen er slik for de to siste opptakene:

Opptak 2006	Studenter totalt	Kvinner		Menn	
Breddemodell	121	93	77 %	28	23 %
Natur og friluftsliv	26	20	77 %	6	23 %
Kunstfag	27	24	89 %	3	11 %
Totalt	174	137	79 %	37	21 %
Opptak 2007					
Breddemodell	128	105	82 %	23	18 %
Natur og friluftsliv	29	29	100 %	0	0 %
Kunstfag	30	29	97 %	1	3 %
Totalt	187	163	87 %	24	13 %

Andelen menn har sunket fra 2006 til 2007, og på linjen for Natur og friluftsliv er det ingen mannlige studenter i årets opptak. Samtidig er det grunn til å merke seg at det begge disse årene er prosentvis flest mannlige studenter i breddemodellen. Poengsummen til linjen for Natur og friluftsliv er relativt høy. De mannlige søkerne til førskolelærerutdanningen har relativt lav poengsum. Høgskolen ønsker på denne bakgrunn ikke å kvotere inn mannlige studenter til utdanningen, men vil heller legge vekt på å promotere studiet som velegnet for mannlige studenter.

De nye studieplassene høgskolen skal ta opp til høsten 2008, vil komme i denne breddemodellen, og dette vil nok øke andelen mannlige studenter noe, men tallene fluktuerer fra år til år og er vanskelige å forutse. Det er grunn til å anta at rekruttering av menn til førskolelærerutdanninga langt på vei avhenger av forhold som ligger utenfor høgskolens kontroll. Det mest konkrete vi kan gjøre i øyeblikket, er nok å legge til rette for at de mannlige studentene vi har, kommer i klasser med tilstrekkelig mange andre menn. Dette får vi til i breddemodellen.

I KDs tiltaksplan for rekruttering av førskolelærere til barnehagen (juni 2007) framgår det at departementet i 2007 vil utarbeide en strategi for likestilling i barnehagen og grunnopplæringen. Vi avventer denne strategiplanen med interesse og vil selvsagt være parat til å følge opp tiltak og gode forslag som måtte framkomme der.

1.1.2. Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder i henhold til prioriterte områder

(Resultatmål for 2007 i klamme).

AL	2005	2006	2007
Praktisk pedagogikk	45	49	(48) 45
Bachelor i tegnspråk og tolking		9	0
Førskolelærer	132	136	(145) 155
Førskolelærer deltid			(18) 14
Førskolelærer med vekt på kunstfag			(28) 27
Allmennlærer m/musikk	26	32	(28) 29
Allmennlærer	154	153	(160) 150
Master i musikkpedagogikk	7	5	(9) 9
Master i dramapedagogikk	4		(7) 7

Status AL

Kandidatproduksjonen er som forventet på det fleste utdanninger, men ligger under forventet antall på allmennlærerutdanningen.

17 studenter fullførte 1. år våren 2007 i døvetolkutdanningen. Vi registrerer at en del studenter avslutter studiet etter ett år – tilsvarer 60 sp tegnspråk. Dette har avdelingen i liten grad kontroll over. Vi har suppleringsopptak til 2. år for å holde studenttallet på ønsket størrelse. Det var ikke planlagt at noen studenter skulle fullføre bachelorutdanningen våren 2007, fordi det ikke ble tatt opp studenter til 1. studieår høsten 2004.

AI	2005	2006	2007
Høgskolekandidat i jordskifte	15	21	(21) 21
Bachelor i bioingeniørfag	25	32	(32) 31
Bachelor i ingeniørfag	229	279	(279) 266
Bachelor i økonomisk-administrative fag	50	97	(97) 91

Status AI

Antall uteksaminerte kandidater ligger på tilnærmet samme nivå i år som for 2006 (2006 var et svært godt år). Avdelingen har i en årrekke hatt fokus på økt gjennomstrømming, særlig ved

ingeniørutdanningene. Vi har sett en positiv utvikling i tallet på ingeniørstudenter som fullfører på normert tid (ca 50 %). Det er nødvendig å opprettholde denne satsingen.

AHS	2005	2006	2007
Bachelor i ergoterapi	32	35	(35) 33
Bachelor i fysioterapi	51	46	(54) 52
Bachelor i radiografi	30	39	(39) 37
Bachelor i sykepleie	135	138	(144) 142
Bachelor i sykepleie, deltid			(50) 50
Bachelor i sosialt arbeid	54	60	(65) 62
Bachelor i vernepleie	73	79	(79) 76
Bachelor i vernepleie, deltid	44		(47) 30

Status AHS

Gjennomstrømmingen av studenter er som forventet, jevnt over ligger avdelingen på linje med aktivitetskravet. I løpet av 2007 er det uteksaminert 192 studenter på sykepleieutdanningen, noe som er over aktivitetskravet. I etatsstyringsmøte har departementet kommentert gjennomstrømmingen på sykepleiestudiet. Til dette er å bemerke at tallet for uteksaminerte sykepleiere svinger fra år til år, fordi deltidsstudentene har et fireårig studieløp.

1.1.3. Nye studietilbud (egen resultatindikator)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	3	2	(2) 2
AI	3	1	(1) 1
AHS	1	1	(1) 1
TOTALT	7	4	(4) 4

Resultatmål for 2007 i klamme.

Status

Av nye studietilbud ved Avdeling for lærerutdanning kan spesielt nevnes Bachelor i idrettsfag og Faglærerutdanning for tospråklige lærere. Bachelor i idrettsfag er eksternt finansiert. De andre nye studiene avdelingen har, er videreutdanningstilbud for lærere.

Avdeling for ingeniørutdanning har opprettet studiet undervannsteknologi – drift og vedlikehold (ingeniørfag). Studiet er midlertidig eksternt finansiert og er lagt til Straume på Sotra. Høgskolen har både i 2006 og 2007 søkt departementet om ordinær finansiering.

Avdeling for helse- og sosialfag fikk høsten 2007 godkjent mastergradsstudiet Kunnskapsbasert praksis i helsefag. Det blir opptak til studiet høsten 2008. Det er også opprettet en videreutdanning i pediatrik radiografi høsten 2007.

Det nye studiet Master i samfunnsarbeid hadde opptak både i januar 2007 og august 2007. For ettertid blir opptaket lagt til august. I samarbeid med studentene er det bestemt at studiet blir tilbudt som deltidsstudium over tre år. Det er søkt NOKUT om godkjenning av mastergradsstudium i klinisk fysioterapi. I tillegg er det også sendt søknad om felles grad i programvareutvikling i samarbeid med Universitetet i Bergen.

AI har hatt en omfattende fornyelse av studietilbudet de senere år. Enkelte nye studietilbud har vært et resultat av verdifulle innspill fra næringslivet i regionen, blant annet ved etablering av ingeniørutdanning innen energiteknologi og undervannsteknologi.

Avdelingen har ingen planer om omfattende endringer i studietilbudet på bachelornivå for kommende studieår. Sett i lys av avdelingens kapasitet (bygningssmasse/infrastruktur og bemanningssituasjon) vil det ikke være hensiktsmessig å sette i gang nye bachelorstudier neste studieår.

Ut fra hensynet til rekruttering av både studenter og faglig personale, ser avdelingen det som svært viktig å satse videre på å utvikle mastergradstilbud. Det er en økende etterspørsel etter mastertilbud blant studentene og etter hvert også fra nærings- og samfunnslivet.

Høgskolen har ikke lagt ned studier i 2007. Bachelorgradsstudiet havbruksteknologi har liten søkning. Studiet blir allikevel tilbudt etter ønske fra næringslivet.

1.1.4. Praksisinstitusjonene skal oppleve at den kunnskap studentene har er relevant for det yrket de utdannes til (egen resultatindikator)

En kandidatundersøkelse som ble gjennomført av Karrieresenteret i Bergen høsten 2007 viser at de uteksaminerte studentene fra Høgskolen i Bergen har gode jobbmuligheter. De aller fleste har raskt fått relevant arbeid i forhold til sin utdanning.

I tillegg til spørsmål om jobb, har undersøkelsen også noen spørsmål om utdanningen studentene har fått ved høgskolen oppleves som relevant for det arbeidet de nå har. Svarene viser at ca 72 % sier at utdanningene har gitt tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter til å mestre jobben.

Kandidatundersøkelsen er ingen relevansundersøkelse, men resultatene kan tyde på at det er nødvendig å gjennomføre en mer omfattende og grundig kartlegging av disse spørsmålene.

Høgskolen i Bergen deltar i Høgskolen i Oslo sitt prosjekt Stud.Data. Her kan det hentes ut data om høgskolens kandidater under og etter studiet som kan brukes i en relevansundersøkelse. HiB gjennomfører prosjekt i samarbeid med Helse Bergen og de andre høyskolene i regionen om Rolleavklaring i praksis. Prosjektet finansieres over "samarbeidsmidlene" – de tidligere veiledningsmidlene i helse- og sosialarbeiderutdanningene.

Delmål 1.2

Høgskolen skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Høgskolen har arbeidet målbevisst med utvikling av studiekvaliteten ved å ta i bruk mer studentaktive lærings- og vurderingsformer, tett oppfølging av studentene i studieløpet, arbeidskrav underveis med hyppige tilbakemeldinger, utdanningssamtaler, fagutvalg i alle studier, underveis- og sluttevaluering av studier, satsing på bedring av inntakskvaliteten der den var svak, satsing på økt gjennomstrømming der den ikke var tilfredsstillende.

Kvalitetsindikatorerne som viser inntakskvalitet (antall primærstøkere) og gjennomstrømming (studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon) viser positiv utvikling.

Studentene har gjennom flere målinger vist at de er mindre tilfredse med den pedagogiske kvaliteten i undervisningen. På denne bakgrunn ble det i 2006 nedsatt en arbeidsgruppe som fikk i mandat å undersøke nærmere hva studentene legger i begrepet pedagogisk kvalitet. Gruppen leverte sin rapport våren 2007. Her er mange interessante problemstillinger som følges opp på avdelingsnivå.

I studentenes evaluering av utdanningen får vi data om faglig læringsutbytte. Evalueringene gir et bilde av hvor tilfredse studentene er med det faglige tilbudet, lærernes faglige og pedagogiske kompetanse, lærings- og vurderingsformer, pensum/litteratur, rammefaktorer som bibliotek, lokaler etc.

- Studentene vurderer de faglig tilsatte som faglig dyktige, men at den pedagogiske kompetansen ikke er like god.
- ”Den gode pedagogen” har god formidlingsevne, har et pedagogisk repertoar, er faglig dyktig, er engasjert
- Studentene er stort sett fornøyde med de ulike lærings- og vurderingsformene, der variasjon i vurderes som positivt for læringsutbyttet.
- Praksis scorer høyest på læringsutbytte.
- Studentene er svært godt fornøyde med It’s learning som studiestøttesystem

1.2.1 Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	54,4	50,6	(50) 51,2
AI	45,9	46,4	(50) 45,8
AHS	51,5	55,8	(52) 56,1
Snitt	50,6	50,7	50,2

Resultatmål for 2007 i klamme.

Høgskolen i Bergen har svært god studiepoengproduksjon per student per år, av de statlige høgskolene er det bare Høgskolen i Sør-Trøndelag som har mer, med et snitt på 50,6. Landsgjennomsnittet er totalt 38,6, snitt for statlige høgskoler er 44,5.

1.2.2 Studenter per undervisnings-, forsker- og formidlingsstilling (årsverk)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	13,1	14,4	(14) 14,2
AI	18,6	19,3	(19) 18,3
AHS	15,5	13,2	(14) 12,2
TOTALT	15,1	15,6	(15,6) 14,7

Resultatmål for 2007 i klamme.

1.2.3 Studentene skal trives på Høgskolen i Bergen (i %) (egen resultatindikator)

	2005	2006	2007
Høgskolen totalt	76	90	(90)

Det er ikke gjennomført studenttilfredshetsundersøkelse i 2007.

Funn fra tidligere evalueringer viser at studentene vurderer de faglig tilsatte som faglig dyktige, men at den pedagogiske kompetansen ikke er like god. De er stort sett fornøyde med de ulike lærings- og vurderingsformene. Praksis scorer høyest på læringsutbytte.

1.2.4 Kvalitetssikring av sensur og eksamensoppgaver (egen resultatindikator)

Høgskolen har revidert eksamensforskriften som sikrer kvalitet av utforming av eksamensoppgavene og sensur. Klagesaker på formelle feil ved eksamen/prøver var 3 i 2007, 9 i 2006 og 10 i 2005.

Delmål 1.3

Høgskolen skal ha internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

Alle studieprogrammer tilbyr forhåndsgodkjente "utvekslingspakker" slik at studentene vet a) **når** de kan dra ut, b) **hvor** de kan dra og c) **hva** de kan studere ved vertsinstusjonen.

Den internasjonale dimensjon integreres i alle studie-/fagplaner.

Høgskolen har nettsidene rettet mot studenter som ønsker eller skal reise på utveksling.

Nettsidene er oppdatert og har presis informasjon. Det er utviklet brosjyremateriell som skal inspirere til og informere om utvekslingsopphold som en del av utdanningen ved HiB.

Det settes av midler over strategisk budsjett for hver avdeling, som øremerkes internasjonaliseringstiltak.

Status AL

En arbeidsgruppe er i gang med å utvikle et kurs på 20-30 sp på engelsk. Det skal være mulig for studenter å ta 20 sp tilsvarende et 3 mnd opphold, eller 30 sp tilsvarende ett semester. Kurset inneholder elementer fra flere fag, og skal ha et komparativt siktemål. Fagplan vil foreligge våren 2008, oppstart er planlagt fra høsten 2008. I tillegg er det mulig å følge deler av det ordinære studietilbudet ved avdelingen, da foregår undervisningen delvis på engelsk.

Når det gjelder studentutveksling, synes avdelingen det er viktig å peke på at det foregår annen internasjonaliseringsaktivitet enn det som registreres som utveksling i 3. mnd eller mer. Ved AL tilbys følgende studier: Kulturforståelse og komparativ pedagogikk, 30 sp i førskolelærerutdanningen som inkluderer en måned i Kina. Samfunnsfag med globale studier 60 sp, allmennlærerutdanningen, inkluderer en måned i Tanzania. I tillegg er det kortere utvekslingsopphold, praksisperioder i utlandet og kortere studieturer.

Status AI

Avdelingen har store utfordringer på dette området. Våren 2007 ble det tildelt midler til 2 prosjekter (faglig fornyelse) for å utvikle kurs på engelsk. Videre ser avdelingen muligheter for å tilby deler av undervisningen i undervannsteknologi på engelsk. Den nye metningsdykkerutdanningen vil være engelskspråklig. Utfordringen er å utarbeide opplegg hvor undervisningen foregår på engelsk, og hvor også de norske studentene ser nytten av dette.

Status AHS

Avdelingen har høy aktivitet når det gjelder internasjonalisering og har nådd de fleste målene som er satt. Det er fortsatt en utfordring å få økt antallet innreisende studenter, spesielt fra samarbeidende institusjoner i sør. De fleste instituttene gir nå tilbud om moduler på engelsk over tre måneder i bachelorutdanningene. Det gis et videreutdanningstilbud på engelsk, og det

planlegges engelske moduler i mastergradsstudiene. Flere lærere reiser nå ut for å undervise på samarbeidende institusjoner, spesielt i sør.

1.3.1 Antall utvekslingsstudenter (inn/utreisende)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
	Inn/ut	Inn/ut	Inn ut
AL	7/12	10/14	(20) 16 (25) 25
AI	15/33	20/46	(25) 17 (45) 44
AHS	27/89	32/123	(50) 35 (170) 79
TOTALT	67/116	62/178	(95) 66 (240)138

Resultatmål for 2007 i klamme.

I tillegg til inn/utreisende studenter som er registrert med varighet på 3 måneder eller mer, så er det flere studier som har kortere utvekslingsopphold på noen uker innarbeidet i studiene.

1.3.2 Antall fremmedspråklige utdanningstilbud (minimum 30 studiepoeng)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	0	0	(1) 0
AI	0	0	(1) 0
AHS	0	1	(1) 1
TOTALT	0	1	(3) 1

Resultatmål for 2007 i klamme.

Hovedmål 2   **Høgskolen skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid. Høgskolene har ansvar for utvikling av praktisk rettet forskning og utviklingsarbeid på sine fagområder.**

Utvalgte områder for rapportering i 2007

- *å styrke faglig ledelse og organisere virksomheten i gode fagmiljøer*

Styret, under ledelse av rektor, rullerte høgskolens strategiske plan i juni 2007 med videreføring av 6 faglige satsingsområder, og med 4 faglige sentre.

Høgskolen i Bergen gikk i 2007 inn i sin andre 4-årsperiode med ansatte dekaner som er tildelt både faglig og administrativt ansvar. Resultatene har vært positive, og høgskolen har i den første perioden systematisk bygd opp faglig kompetanse i tråd med evalueringer og signaler fra myndighetene. I tillegg ble det i 2007 opprettet avdelingsråd til støtte for dekanene.

Avdelingsrådene har, som navnet tilsier, en rådgivende funksjon. Dekanene kan legge fram saker av viktig strategisk karakter for vurdering i rådet, før dekanen fatter sin endelige beslutning. I tillegg finnes faglige ankerpunkt i avdelingens institutter (organisert som program ved Avdeling for lærerutdanning) og sentre. Videre har Avdeling for helse- og sosialfag (AHS) og Avdeling for lærerutdanning (AL) gitt sine prodekaner særlig ansvar for FoU. Avdeling for ingeniørutdanning (AI) har opprettet et eget forum for forskning, utvikling og nyskaping, som ledes av en av avdelingens professorer. De FoU-ansvarlige ved avdelingene har sammen med

dekanen overordnet ansvar for tildeling av FoU-tid til faglig ansatte. FoU-tid blir tildelt basert på søknad eller godkjent rapport fra forrige studieår. Dette varierer mellom avdelingene. Både AHS og AL har oppnådd et gjennomsnitt på 25 % FoU-tid til sine faglige ansatte, noe som er i samsvar med målsetningene i strategisk plan. AI har om lag 14 %. Lavere tall hos AI skyldes i noen grad de generelle problemer med rekruttering til realfagene. Tallene inkluderer generell kompetanseheving i form av faglig fornyelse.

I 2007 ble det også tildelt vel 2,7 millioner kroner i strategiske midler som ble utlyst fra sentralt hold til etablering av tverrfaglige FoU-prosjekter. I alt fikk 7 større prosjekter tildelt slike midler. Noen av prosjektene har potensial for å utvikles til større og langsiktige strategiske prosjekter.

Faglig ledelse er videre styrket gjennom nært samarbeid mellom rektor, høyskoleledelsen og dekanene i egne møter hver 14. dag. I tillegg holdes det hver 14. dag utvidete ledermøter hvor også høyskoleledelsens stabsdirektører deltar, for å sikre helhetlig tenkning rundt de støttefunksjonene som trengs for å oppnå god faglig ledelse. Høgskolen etablerte i 2007 en egen Seksjon for forskning og ekstern samhandling, med nyopprettet stilling som forskningsdirektør som leder for seksjonen. Foruten å legge til rette for forskningsadministrative støttefunksjoner, er forskningsdirektøren sekretær for et nyopprettet FoU-utvalg som ledes av rektor. Hver avdeling er representert i FoU-utvalget med dekan og en professor. I tillegg deltar to studentrepresentanter. Et hovedmål har vært en økt samordning av og målrettethet i FoU-virksomheten. FoU-utvalget startet i 2007 arbeidet med å utvikle en egen handlingsplan for forskning, utvikling og nyskaping, der en legger til rette for en strategisk konsentrasjon av forskningssatsingen i tråd med føringer fra Kunnskapsdepartementet og vedtatte satsingsområder i strategisk plan (2005- 2010). Dette arbeidet vil fortsette i 2008, og er videre beskrevet i årsplan for 2008.

- å følge opp realfagssatsingen

Høgskolen har en rekke utdanningsrelaterte tiltak rettet mot realfagssatsingen som går parallelt med oppbygging av FoU-virksomheten.

Avdeling for lærerutdanning har fulgt opp utfordringene innen realfagene med forskningsprosjektet *Læringssamtalen i matematikkfagets praksis*, støttet av NFR 2007-2009. Videre har høgskolen i 2007 opprettet Senter for utdanningsforskning ved Avdeling for lærerutdanning. Senteret vil legge vekt på økt fokus på utdannings- og profesjonsforskning, noe som også inkluderer ingeniørfagene.

Avdeling for ingeniørutdanning har gjennom de siste fire år systematisk fornyet sitt studietilbud, og bygget opp førstekompetanse gjennom ansettelse av professorer og førsteamanuenser, og kompetanseheving av tilsatte, i tråd med både utdannings- og FoU-behovet i samfunns- og næringsliv. Avdelingen samarbeider med universitetet og institutter om den regionale satsingen TEKNOVEST for økt rekruttering og utvikling av teknologifagene på Vestlandet. Dette har gitt resultater både mht til økt studentrekruttering og økt FoU-samarbeid. Høgskolen har, ved Avdeling for ingeniørutdanning, to satsingsområder som reflekterer regionale næringslivsbehov; programvareutvikling og undervannsteknologi. Disse ble videreført i 2007 gjennom rullering av strategisk plan. I tillegg har høgskolen i 2007 fokusert på å videreutvikle Senter for nyskaping, som et viktig virkemiddel for entreprenørskap, spesielt innen realfagene. Høgskolen har i 2007 satset mye på å rekruttere professorer og annen førstekompetanse til disse satsingsområdene. Det er imidlertid en nasjonal kamp om kompetansen, og det er vanskelig å nå opp i konkurransen

med næringslivet, som kan tilby langt høyere lønninger. På tross av satsing fra høgskolens side opplever ingeniørfagene å miste god fagkompetanse til næringslivet. Dette begynner å bli kritisk, og noe må gjøres fra myndighetene sin side for å kompensere for dette. Utfordringene er også adressert av Forskerforbundet.

▪ å tilsette stipendiater i de stillinger det er gitt bevilgning for

Høgskolen startet høsten 2007 arbeidet med statusgjennomgang av alle tilsatte som holder på med doktorgradsutdanning, inkludert de stipendiatstillinger det er gitt øremerket bevilgning for. Høgskolen fikk ikke tildelt stipendiater fra departementet i 2007. I perioden 2003 til 2006 fikk høgskolen tildelt i alt 14 stipendiatstillinger. Alle er besatt i kode 1017 så nær som en stilling ved Avdeling for helse- og sosialfag, der avdelingen valgte å tildele stipendiet til en høyt kvalifisert kandidat i et høyere lønnsnivå enn det kode 1017 gir rom for. Fra høsten 2007 har FoU-utvalget fokusert på tiltak for å få besatt alle øremerkede stipendiatstillinger i kode 1017. Høgskolen regner med å oppnå dette innen 2008 (se årsplan for 2008).

▪ at en i forskerutdanningen styrker samarbeidet med forskningsinstitutt og næringslivet

I tråd med høgskolens mandat som regional aktør har 2007 vært et år der det lagt vekt på å øke samarbeidet med praksisfeltet innen både helse- og sosialfag, skoler og næringsliv. Høgskolen har et tett samspill med regionale forskningsaktører som universitetet, Unifob as, Christian Michelsen Senter for Forskningsbasert Innovasjon, Helse Vest og næringslivet gjennom NCE SubSea Centre of Expertise. Doktorgradskandidater på AHS har prosjekter relatert til praksisfeltet med tett kontakt mot både Helse Bergen og den kommunale helse- og sosialtjenesten. Med etableringen av Senter for kunnskapsbasert praksis, som har fokus på gjensidig kunnskapsoverføring mellom forskere, pleiere og brukere/pasienter, har dette fått økt fokus. Kandidater ved Avdeling for lærerutdanning er i stadig større grad engasjert til prosjekter rettet mot didaktiske problemstillinger i skole og barnehage, og samarbeider således tett med kommunal sektor. Det vil bli rettet en stipendiatstilling inn mot CMR-senteret for forskningsbasert innovasjon fra 2008 av. Forberedelsene til dette startet i 2007. Høgskolen deltar også som partner i Bergen Summer Research School on Global Development Challenges, august 2008: Global Poverty. Høgskolen samarbeider her med blant andre med UiB, Christian Michelsen Senter for Forskningsbasert Innovasjon og Unifob as. For øvrig er instituttsektoren i Bergen liten, og høgskolen nyter derfor ikke godt av en regional sterk instituttsektor slik miljøene på Østlandet og i Trondheim gjør. Imidlertid har ulike institusjoner i regionen tatt initiativ til ulike klyngesamarbeid innen teknologi, energi, klima og marine fag, der også næringslivet er koplet på. Dette vil høgskolens doktorgradskandidater nyte godt av. En forventer også at dette samarbeidet på sikt skal resultere i nye mastergradstilbud. Samarbeid med næringslivet og praksisfeltet er også omtalt under Hovedmål 3.

Høgskolen startet i 2007 arbeidet med å innlede samarbeid med UiB, HSH og HSF om blant annet forskerutdanning. Det arbeides med å initiere forskerskoler som går på tvers av institusjonene. Samarbeidet, som har fått navnet Universitets- og høgskolenettet på Vestlandet (UH-NettVest), ble formelt opprettet 01.01.08.

▪ å øke gjennomstrømmingen i doktorgradsutdanningen

Siden høgskolens stipendiater følger doktorgradsprogrammer utenfor høgskolen, er gjennomføringen sterkt avhengig av tilrettelegging ved gradsinstitusjon. FoU-utvalget startet i 2007 arbeidet med å gjennomgå status for ansatte under doktorgradsutdanning. Høgskolen har siden 2001 hatt 80 ansatte under doktorgradsutdanning. Pr 31.01.08 var tallet 51. Av disse er 18

finansiert på fulltid av høgskolens basisbevilgning fra departementet; 2 er finansiert av Norges forskningsråd; 2 er finansiert av andre kilder. 28 tar doktorgradsutdanning på deltid, dvs etter tildelt FoU-tid på avdelingsnivå. 18 av disse har vært tilsatt som stipendiater ved annen institusjon tidligere, og har fått tildelt FoU-tid ved HiB for å ferdigstille graden. De fleste stipendiater har i dag også biveileder ved høgskolen. Gjennomstrømningen hos våre heltidsstipendiater skiller seg ikke særlig fra gjennomsnittet i sektoren. 22 % fullfører på normert tid. Gjennomstrømningsproblemet er størst hos dem som etter endt stipendiatperiode prøver å gjøre seg ferdig med doktorgraden på deltid. Dette er ofte kandidater som etter endt stipendiatstilling ved en gradsinstitusjon får ansettelse i faglig stilling ved høgskolen. Disse kan ofte bruke flere år på tildelt FoU-tid for å klare å gjøre seg ferdige. Det kan skyldes mangel på både tid, oppfølging fra gradsinstitusjon samt ressurser. Det vil fra 2008 av settes inn tiltak for å øke total gjennomstrømning. 2007 ble likevel et produktivt år med hensyn til avlagte doktorgrader. Dette er omtalt nedenfor i tabell 2.2.1.

- å prioritere forskningsrådets programmer rettet inn mot høyskolesektoren og nyskapingsevirsomhet, og delta i internasjonalt samarbeid og EUs rammeprogram.

Høgskolen i Bergen fikk i 2007 tildelt det NFR-finansierte programmet "Læringssamtalen i matematikkfagets praksis" ved Avdeling for lærerutdanning. Videre fikk avdelingen prosjektetableringsstøtte til prosjektet "Barnehagen som danningsarena". 2007 er siste året for et større forskningsrådsprosjekt i kunstfagdidaktikk, som har hatt stor betydning for utvikling av Senter for kunstfag, kultur og kommunikasjon. Avdeling for lærerutdanning sendte flere søknader til relevante tematiske programmer i Norges forskningsråd i 2007- både som koordinator og partner. Ett av disse, koordinert av Rokkansenteret, ble innvilget med kr 1,8 mill for perioden 2008-09. Avdeling for ingeniørutdanning og Senter for nyskaping søkte ellers om videreført koordinering av et nasjonalt innovasjonsnettverk (Innovation Net) i 2007. Prosjektet fikk tildeling med oppstart i 2008. Ellers deltar høgskolen i et NFR-finansiert kompetansemeglingsprosjekt samt at vi deltar i Bergen Teknologioverføring sitt Forny-program. I tillegg deltar vi i CMR-senteret for forskningsbasert innovasjon som startet opp i 2007. De prosjekter hvor høgskolen kun deltar som partner, er ikke inkludert i rapporterte NFR-midler i pkt 2.1.2 under. Høgskolen tar imidlertid sikte på å få oversikt over omfanget av slik deltakelse i 2008.

Høgskolen har hittil ikke deltatt i EUs rammeprogrammer for forskning. Vår EU-deltakelse gjelder underprogrammer i Socrates og Leonardo.

Høgskolen har ellers god økning i internasjonalt samarbeid både på utdanning og FoU. Høsten 2007 hadde høgskolen over 70 intensjonsavtaler om FoU med utenlandske miljøer. Avdeling for helse- og sosialfag deltar blant annet i et større NUFU-prosjekt rettet mot reproduktiv helse. Prosjektet er koordinert av UiB, og høgskolen tildelte i 2007 kr 300 000 som strategisk egenandel. Det internasjonale e-læringsprosjektet VIRCLASS innen sosialt arbeid, som vi koordinerer, startet i 2007 arbeidet med å utvikle en FoU-komponent i tillegg til undervisningskomponenten. Dette er nybrottsarbeid innen fagområdet, og er det første i sitt slag i Europa. Prosjektet fikk tildelt kr 479 000 i strategiske midler fra sentralt hold. De søker nå Erasmus-programmet om finansiering i 2009-2010. Senter for kunnskapsbasert praksis har et utstrakt internasjonalt samarbeid med miljøer i Sicilia, Toronto, Lisboa, Sør Afrika, Jordan, København, Stockholm, Nederland, UK og Canada. Senteret fikk i 2007 ett forskningsoppdrag fra det britiske helsedepartementet. Videre er det høyt internasjonalt fokus blant ansatte på senteret, der deltagelse på internasjonale konferanser er prioritert, særlig det internasjonale miljøet som hvert år samles på evidence based teachingkonferanse.

Ellers deltar høgskolen som partner i Bergen Summer Research School on Global Development Challenges, august 2008: Global Poverty. Høgskolen samarbeider her med UiB og en rekke andre institusjoner i Bergen. Høgskolen la i 2008 ned mye arbeid og tildelte strategiske midler til forberedelse av dette samarbeidsprosjektet, der høgskolen fokuserer på profesjonenes rolle i sosial utvikling. Studenter fra hele verden inviteres. Høgskolen har deltatt aktivt i etableringen av SANORD-senteret ved University of Western Cape i Sør-Afrika, som nå teller 22 medlemsinstitusjoner. I 2007 holdt senteret sin første konferanse. Ellers har HiB innledet nye samarbeidsrelasjoner med brasilianske miljøer innen både fysioterapi og teknologiske fag.

Delmål 2.1

Høgskolen skal medvirke til profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionen.

Resultatene for 2007 er vist i tabellene nedenfor.

2.1.1 Antall vitenskapelige publikasjoner som gir grunnlag for publikasjonspoeng.

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AHS	12	18	45
AI	8	23	27
AL	15	15	33
TOTALT	35	56	105

Det har ikke lyktes høgskolen å få ut DBH-data over publikasjonspoeng for 2007 innen fristen 1. mars. NSD rapporterer at dette skyldes tekniske problemer. Høgskolen har derfor valgt å rapportere antall vitenskapelige publikasjoner som gir grunnlag for publikasjonspoeng, og bruke dette som sammenligningsgrunnlag for utviklingen fra 2005- 2007.

Satsingen på kompetanseheving, forskerutdanning og førstelektorprogram gir nå klare resultater i form av vitenskapelig publisering. Tallet på vitenskapelige artikler som blir godkjent på Nivå 1 og Nivå, 2 har økt kraftig fra 2006 til 2007. Antallet publikasjoner stiger ved alle avdelinger ved høgskolen. Ved AHS har det blitt publisert mer enn dobbelt så mange nivå 1- og 2- artikler i 2007 sammenlignet med 2006. AL har også en økning på over 100 % i antall publikasjoner som gir publikasjonspoeng. Ved AI er ikke økningen like markant. Dette skyldes at AI gjennomsnittlig har tildelt mindre FoU-tid til sine ansatte. Tatt i betraktning lav andel førstekompetanse ved AI i forhold til AL, er dette likevel et relativt godt resultat. I 2006 var andelen Nivå II registreringer på 14,6 % mot et gjennomsnitt ved statlige høgskoler på 12, 6 %.

2.1.2 NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk) (i tusen kr)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	1550	1500	(2000) 1514
AI	2178	2409	(4000) 2877
AHS	0	0	(1000) 0
TOTALT	3728	3909	(6000) 4391

Resultatmål for 2007 i klamme

Høgskolen har ikke klart målsetningene for finansiering fra forskningsrådets programmer. Det er uheldig at AHS ikke har oppnådd noen finansiering fra forskningsrådet. Dette skyldes at det er

meget små midler avsatt til AHS sine fagfelt i Norges forskningsråd. De fleste midlene til helsefaglig forskning er rettet mot medisinske, og da helst basalbiologiske områder. Det er stor konkurranse om de små midlene som er relevante for høgskolens områder innen helse- og sosialfag.

Året 2007 har ellers i stor grad vært et etablerings- og oppbygningsår for høgskolens sentre, med utarbeidelse av strategier og nettverksarbeid. Dette har tatt noe av oppmerksomheten bort fra konkret søknadsarbeid, slik at resultatet for 2007 ikke har forbedret seg særlig siden 2006. Det høye måltallet for AI skyldes planlagt etablering av NCE SubSea. Siden næringslivs-aktørene krevde at høgskolen etablerte eget selskap for koordinering av dette ekspertcenteret, kan ikke høgskolen i følge departementets retningslinjer rapportere dette som egen tildeling fra NFR.

I tillegg kommer midler til prosjekter koordinert fra høgskolen sentralt (små driftsmidler og prosjekter ved Mediesenteret). Disse er rapportert i DBH, men vises ikke i denne rapporten over avdelingenes virksomhet.

2.1.3 EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk) (i tusen kroner)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	306	115	(150) 593
AI	34	0	(100) 141
AHS	227	631	(700) 567
TOTALT	567	746	(950) 1301

Tallene inkluderer deltakelse i programmene Socrates og Leonardo. Totalt måltall er oppnådd selv om AHS ikke har klart sitt måltall.

2.1.4 Utveksling av ansatte via programavtaler

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	18	8	(13) 7
AI	1	3	(5) 3
AHS	32	16	(50) 15
TOTALT	51	27	(68) 25

Resultatmål for 2007 i klamme.

Høgskolen i Bergen, ved internasjonalt kontor, fikk for det akademiske året 2007/2008 tildelt 30 stk. stipend til Erasmus lærerutveksling, 20stk. stipend til Erasmus ansattmobilitet, og 74.080,- NOK til organisering av mobilitet (OM-midler). Mål for ansattutveksling via programavtalene ble satt urealistisk høyt for AHS i 2007 og må justeres ned noe.

Pr. 1. desember 2007 er 25 lærerutvekslingsstipend tildelt, 16 ansattstipend og ca. 56.400,- NOK av OM-midlene er fordelt. Dette er på god vei full utnyttelse, og det er sannsynlig at alle stipendene kan utnyttes i og med at kun litt av utnyttelsesåret er gått og også fordi de fleste reiser i vårsemesteret. Høgskolen vil søke om et økt antall stipender ved søknad til SIU for 2008/2009.

Fra høsten 2006 er det oppnevnt internasjonaliseringsansvarlige på hvert institutt/ seksjon. Dette er et tiltak som har økt bevisstheten og engasjementet for både lærer- og studentutveksling. Arbeidet har vært intensivert i 2007. Økt lærerutveksling vil på sikt gi økt studentutveksling. En tar sikte på å:

- øke tidsressursen til internasjonaliseringsansvarlige
- øke bevilgningen til støtte til lærerutveksling

Enhet:	Antall stipend: lærerutveksling	Antall stipend: ansattstipend
AHS	13	5
AL	4	4
AI	2	3

OM-midler pr avdeling for 2007/2008:

Enhet:	Antall stipend:
AHS	5
AL	7
AI	1

2.1.5 Ressurser nyttet til FoU/N-virksomhet (inkl. faglig fornying) (tusen kr) (egen valgt indikator)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL		26,5	26,5
AI		10,8	10,25
AHS		24	24
TOTALT		61,6	63,1

Tallene ved AL og AHS er 25 % av henholdsvis 170 og 160 stillinger i ltr. 60, som utgjør 600.000 per år, alle utgifter inkludert, ved AI er beløpet regnet ut fra at 5,3 % av faglig stillingsmasse er 4 mill, 14,5 % (9+5,3) for 2006 og 16,7 % (9+7,2) for 2007. Utfordringene knyttet til FoU-tid er omtalt innledningsvis til hovedmål 2.

2.1.6 Ressurser til faglig/vitenskapelig utstyr (egen valgt indikator)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	108	0	(200) 159
AI	586	1404	(2000)* 2077
AHS	722	302	(350) 167
TOTALT	1416	1706	(2050) 2403

* I tillegg kommer 2,5 millioner fra FRAMO-stiftelsen

Høgskolen har avsatt ekstra ressurser til Avdeling for ingeniørutdanning. I tillegg har høgskolen etablert en stiftelse for årlig finansiering av utstyr til avdelingen. For 2007 ble det bevilget 2,5 millioner. Stiftelsen baserer seg på en gave fra Frank Mohn. Høgskolen er meget takknemlig for denne muligheten til å modernisere utdanningslaboratoriene. Høgskolen har imidlertid store

utfordringer mht til å bygge opp en tidsriktig utstyrspark for FoU. Til dette formålet trenger høgskolen øremerkede ekstrabevilgninger fra departementet.

2.1.7 Antall bistillinger ved Høgskolen i Bergen (egen valgt indikator)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	2	2	(4) 3
AI	3	4	(7) 12
AHS	6	6	(7) 8
TOTALT	11	12	(18) 23

Størstedelen av dem som er tilsatt i bistillinger ved høgskolen er knyttet opp mot satsningsområdene til de ulike avdelingene. Derfor kan tallet på bistillinger rapporteres som en satsning på FoU. Flere av bistillingene ved AHS er knyttet opp mot Senter for kunnskapsbasert praksis. Ved AI er mange av bistillingene knyttet mot Institutt for maskin og marin og dets satsing på undervannsteknologi. Bistillingene tilfører HiB viktig forskningskompetanse.

Det er rapportert mer detaljert om kompetanseheving under Hovedmål 4 og om nyskapsvirksomhet under Hovedmål 3.

Delmål 2.2

Høgskoler med forskerutdanning skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet, som er innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og i samfunnet for øvrig. Høgskoler som tildeles stipendiatstillinger skal sørge for god gjennomføring av forskerutdanningen.

2.2.1 Antall opprykk basert på doktorgrad (egen resultatindikator)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	0	1	(3) 4
AI	1	0	(1) 0
AHS	3	1	(6) 5
TOTALT	4	2	(10) 9

Resultatmål for 2007 i klamme.

Satsingen på stipendiatstillinger begynner å gi resultater. 9 tilsatte har disputert i 2007. Aldri tidligere har dette tallet vært så høyt. 4 ansatte disputerte ved AL og 5 ansatte har disputert ved AHS. 2 av disse doktorgradene er dr.philos.grader, altså ansatte som har disputert uten at de har gjennomført ordinære doktorgradsløp. Ingen disputerte ved AI, men når antallet stipendiater er så lavt som det tross alt er, vil dette kunne skje enkelte år.

2.2.2 Antall annet opprykk til førstekompetanse (førstelektor og l. amanuenser uten doktorgrad) (Tabell 2.2.2 og 2.2.3 er egne valgte resultatindikatorer)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	6	3	(3) 0
AI	0	1	(1) 0
AHS	2	0	(6) 3
TOTALT	3	4	(10) 3

Resultatmål 2007 i klamme.

Totalt har 3 ansatte fått opprykk til førstekompetanse uten doktorgrad. Opprykkene er knyttet til AHS, som gjennom flere år systematisk har fokusert på kompetanseheving av egne ansatte. 2 av opprykkene er opprykk til førstelektor og 1 knyttet til førsteamanuensis. AHS har etablert et førstelektorprogram, og flere deltagere i dette programmet er forventet å søke opprykk i 2008.

2.2.3 Antall tilsatte i rekrutteringsstillinger (stipendiater)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL		7	(9) 6
AI		6	(6) 4
AHS		11	(13) 12
TOTALT		24	(28) 22

Resultatmål for 2007 i klamme.

Tallet på stipendiater inkluderer ansatte med ulik finansiering, det vil si både ordinære stipendiatstillinger, eksternt finansierte stipendiater og ansatte med 100 % FoU-tid. En del av dem med 100 % FoU-tid har oppfølging gjennom Vestnorsk nettverk. Tallet på stipendiater er gått ned fra 24 til 22. 1 stipendiat har sluttet i løpet av året. Dette er bare en midlertidig nedgang, ettersom 6 stipendiatstillinger lyses ut våren 2008. Høgskolen vil sikre at alle øremerkede stipendiatstillinger til enhver tid er besatt.

Hovedmål 3 Høgskolen skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Høgskolen skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Utvalgte områder for rapportering i 2007:

- å legge til rette for god tilgjengelighet av forskningsresultater for allmennhet og samfunn

Fra august 2007 har høgskolen opprettet en egen Seksjon for forskning og eksternt samhandling som omfatter høgskolens mediesenter, bibliotekene og eksterntfinansiert virksomhet.

Forskningsdirektør ble tilsatt i oktober 2007. Et viktig prioritert område for seksjonen er økt fokus på vitenskapelig publisering og brukerrettet formidling fra FoU-virksomheten. Den allmennrettede formidling er lagt til Informasjonskontoret i Utdanningsseksjonen.

Forskningsseksjonen har strategisk ansvar for allmennrettet forskningsformidling, men det daglige ansvaret for dette ligger hos Informasjonskontoret ved Utdanningsseksjonen. Seksjonene har derfor innledet et tett samarbeid om allmennrettet formidling av forsknings- og

utviklingsprosjekter. Informasjonskontoret ønsker i 2008 i enda større grad, å arbeide målrettet med denne type formidling.

Viktige kanaler for allmennrettet forskningsformidling er:

Høgskolens egne nettsider, www.hib.no (kompetansekatalog, egne fou-sider, nyhetssaker). Høgskolen fikk i 2007, for tredje år på rad, 6 av 6 stjerner og førsteplass i Norge.no sin kvalitetsvurdering av offentlige nettsted.

En annen svært viktig kanal for allmennrettet forskningsformidling er forskning.no, hvor Høgskolen i Bergen har hatt en betydelig økning i antall publiserte artikler i 2007. HiB er en av de mest produktive høgskolene i dette samarbeidet. Andre viktige informasjonskanaler er Forskningsdagene i Bergen, hvor HiB deltar svært aktivt hvert år, med populærvitenskapelige foredrag og bidrag i media.

Høgskolen har generelt sett god kontakt med praksisfeltet som inkluderer både skole, helse- og sosialsektoren og kultursektoren.

Høgskolen har egen skriftserie, som tar opp aktuelle tema ofte rettet mot praksisfeltet. Blant annet kan det nevnes at nummeret "Mat i barnehagen" 2007/06 ble godt etterspurt. Temaet baserte seg på resultatene av et utviklingsprosjekt som Avdeling for lærerutdanning hadde med utvalgte barnehager Fjell kommune. Her var også studenter medvirkende til både prosjekt og publisering av resultatene.

Høgskolen deltar ellers aktivt i å spre kunnskap om bruk av nye medier i undervisning og FoU. Høgskolen deltok blant annet på ByLAN 2007. ByLAN er Bergens største LAN party og hadde et besøk på rundt 1000 ungdommer. Høgskolen arrangerte her en videokonkurranse og opprettet en blogg i forbindelse med arrangementet. Prosjektet var et resultat av FoU-virksomhet ved Mediesenteret. Ellers deltok høgskolen aktivt på konferansen Digital Hverdag i 2007 for å synliggjøre høgskolens e-læring og FoU-aktivitet knyttet til dette.

Slik allmennrettet formidling er ellers synliggjort gjennom registreringer i FORSDOK som vist nedenfor i tabellene under pkt 3.1.

- å inngå FoU - samarbeid med regionalt næringsliv og delta i regionale innovasjonsnettverk

Senter for nyskaping (SfN) ble videreutviklet til å bli en sentral aktør i høgskolens bidrag til regional utvikling og innovasjon. Ny senterleder ble tilsatt i 2007. Gjennom senteret har HiB etablert samarbeid med CMR om koordineringen av VRI-programmet, for å styrke den regionale næringsutvikling gjennom økt samhandling mellom forskningsinstitusjoner, virkemiddelapparat og bedrifter i regionen.

Høsten 2007 ble Nyskapingsparken Inkubator åpnet. Driftsansvaret er lagt til Senter for nyskaping ved Høgskolen i Bergen. Det er Høgskolen i Bergen (HiB), Universitetet i Bergen (UiB), Norges Handelshøyskole (NHH) og Kunsthøyskolen i Bergen (KHiB) som samlet står bak. Den nye, regionale inkubatoren er resultatet av en sammenslåing av Sarsia Innovation Inkubator, Høgskolen i Bergen Inkubator og Akademikerbedriften. Inkubatoren skal være en fødselshjelper for nystartede bedrifter fra utdannings- og forskningsmiljøene i Bergen.

Senter for nyskaping koordinerer det nasjonale nettverket Innovation Net finansiert av forskningsrådet. Prosjektet har fått fornyet finansiering også fra 2008.

Gjennom det heleide selskapet NCE SubSea Drift as fasiliterer HiB koordineringen av *NCE SubSea Centre of Expertise*. NCE-programmet bidrar til å målrette, forbedre og akselerere

pågående utviklingsprosesser i disse klyngene. HiB inngikk i 2007 en samarbeidsavtale med selskapet om HiBs bidrag til eksperteret. Bedriftene skal få et bedre grunnlag for å iverksette og gjennomføre krevende innovasjonsprosesser, basert på samarbeid med relevante bedriftspartnere og kunnskapsaktører. Det skal også gis bedre grobunn for nye virksomheter, gjennom kommersialisering av nye forretningsideer og gjennom lokalisering av eksterne virksomheter i klyngen. Dette er i verdenssammenheng en unik næringsklynge i undervannsoperasjoner.

Gjennom Christian Michelsens Centre for forskningsbasert innovasjon innledet høyskolen et samarbeid om utvikling av ny instrumentering og målevitenskap rettet mot energi, petroleum og andre marine fagområder sammen med en rekke bedrifter i regionen.

Samarbeidet med Helse Bergen, Bergen-, Fjell og Osterøy kommuner og Hordaland fylkeskommune om nyskappingsprosjekter innen helse og sosial, skole, kunst og kultur har vært videreutviklet i 2007. Utvikling av kunnskapsbasert praksis har stått sentralt innen helse, omsorg og skole gjennom Senter for Kunnskapsbasert praksis og det nyetablerte Senter for utdanningsforskning.

- å legge til rette for å gi utdanningstilbud som er relevant i nyskapingssammenheng

Gjennom prosjektet Nyskapingssammenheng er det utviklet et samarbeid med UiB og NHH om entreprenørskap. Inkubatorvirksomheten arbeider også med utdanningstilbud.

I helse- og sosialsektoren er det et tett og nært samarbeid for å gi utdanningstilbud som er relevante i nyskapingssammenheng. Her arbeides det spesielt med å utvikle kliniske mastergrader innenfor helse. AL har tett kontakt med skole- og barnehageeiere for hele tiden å kunne tilby utdanning som er relevant i nyskapingssammenheng. AL har i 2007 gitt videreutdanningskurs i entreprenørskap for lærere på oppdrag fra Hordaland fylkeskommune.

- å styrke FoU - arbeid og samarbeid rettet mot praksisfeltet i profesjonsfagene

HiB arbeider hele tiden for å styrke FoU-samarbeid rettet mot praksisfeltet i profesjonsfagene med spesiell vekt på skoler/barnehager, helsesektoren generelt og Helse Vest spesielt, næringslivet og offentlige og private institusjoner. Høgskolens sentre har ansvaret for å koordinere og initiere denne forskningen i samarbeid med høgskolens tre avdelinger.

Det er sendt en søknad til Utdanningsdirektoratet om midler til utvikling av samarbeidsformer mellom universitets- og høgskolesektoren og skole-/barnehageeier. Det gjelder skoler og barnehager i Bergen, Askøy og Fjell kommuner, i tillegg til Private barnehagers Landsforbund og Statoil. Høgskolen er tildelt kr. 230.000 til dette formålet.

Avdeling for lærerutdanning er samarbeidspartner med og valgt som overordnet eksternt kompetansemiljø av Bergen kommune, i forbindelse med det to-årige prosjektet "Fra handling til læring" som har fått støtte fra Utdanningsdirektoratet. 5 grunnskoler deltar i prosjektet. I tillegg til noen lønnsmidler fra enkeltskoler vil kommunen sentralt gå inn med kr. 300.000 pr. år til arbeidet med overordnet eksternt vurdering.

Avdeling for lærerutdanning har en avtale med Fylkesmannen i Hordaland om å bli invitert til møte med grunnskolerektorer fra ulike regioner i løpet av vinteren 07/08. Hensikten med slike møter er å få tilbakemeldinger på hvilke tjenester avdelingen kan bidra med i løpet av skoleåret 08/09.

Avdeling for ingeniørutdanning, bioingeniørene, har avsatt kr. 250.000 i 2007 til utvikling av prosjektet "Kunnskapsbasert prøvetaking" relatert til praksisordningen på bioingeniørutdanningen.

Ingeniørutdanningen har samarbeid med praksisfeltet om bacheloroppgaver, gjesteforelesere fra praksisfeltet og jevnlig møtevirksomhet med aktører fra praksisfeltet. Avdelingen har blant annet innledet samarbeid med Osterfjorden næringsutvikling, som nytter høgskolens kompetanse gjennom skreddersydde utviklingsprosjekter hovedsakelig utført av studenter.

AHS har et tett samarbeid med Helse Bergen for å utvikle FoU-prosjekter i sammenheng med "samarbeidsmidlene". Senter for kunnskapsbasert praksis har inngått samarbeidsavtaler med Helse Bergen for etablering av fagringer, og Løvåsen undervisningssykehjem for implementering av kunnskapsbasert praksis.

Delmål 3.1

Høgskolen skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU - virksomheten.

Tabellene nedenfor viser høgskolens deltagelse i forskning og formidling i løpet av 2007, uttrykt i tall. For 2007 er det i alt 704 registreringer i FORSKDOK. Av disse ga 105 publikasjoner publikasjonspoeng (se avsnitt 2.2.1). I tillegg til dette gav høgskolen i 2007 ut 8 nummer i den interne Skriftserien.

(Utvalgte resultatindikatorer – alle er valgt av HiB)

3.1.1 Vitenskapelige artikler og bokkapitler (FORSKDOK A11-32)

Tallene i parentes er resultatmål for 2007

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AHS	34	40	(50) 45
AI	21	30	(35) 27
AL	81	53	(65) 33
TOTALT	136	123	(150) 105

3.1.2 Avhandlinger, monografier, lærebøker (FORSKDOK B og C)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AHS	14	13	(20) 16
AI	9	14	(15) 3
AL	24	13	(20) 29
SA(mediesenteret)			3
TOTALT	47	40	(55) 51

3.1.3 Utvikling og formidling av musikk, kunst, bilde, programvare (FORSKDOK E11-22, X11-13, X99)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AHS	1	1	(3) 7
AI	1	0	(2) 1
AL	49	39	(40) 75
SA(mediesenteret)			2
TOTALT	51	40	(45) 85

3.1.4 Kronikk, anmeldelse, deltakelse i media m.m.(FORSKDOK A41-52, X15)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AHS	38	27	(35) 24
AI	7	6	(10) 6
AL	29	31	(35) 30
TOTALT	74	64	(80) 60

3.1.5 Presentasjoner på konferanser, fagmøter, foredrag, forelesninger, posters, abstracts (FORSKDOK A33,A53,D, X99)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AHS	127	151	(175) 179
AI	44	48	(50) 42
AL	95	94	(100) 141
SA(mediesenteret)			3
TOTALT	266	291	(325) 365

Delmål 3.2

Høgskolen skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

Høgskolen etablerte i 2007 en egen Seksjon forskning og ekstern samhandling. Denne har som mål å arbeide aktivt mot samfunns- og næringsliv. Seksjonen har startet et planarbeid for å kartlegge alle eksterne samarbeidspartnere, både nasjonalt og internasjonalt for å vurdere omfanget av aktiviteten og tiltak som må settes inn for å styrke spesielle satsingsområder. Kartleggingen vil pågå i 2008. Det antas at det vil ta et par år før en ser effekten av dette arbeidet i form av økt omfang på EFV.

3.2.1 Omfang av eksternt finansiert virksomhet(EFV) (i tusen kr)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	9798	9636	(9000) 12187
AI	4244	6873	(15000) 10064
AHS	24080	23494	(17000) 13951
TOTALT	38122	40002	(41000) 36202

Høgskolen har her inkludert inntekter fra Norges forskningsråd, EFV-omfanget som her er rapportert stemmer derfor ikke overens med de tallene som er rapportert til DBH, der inntekter fra forskningsrådet er utelatt. Avdeling for lærerutdanning har en høyere aktivitet enn budsjettert. I stor grad skyldes dette at avdelingen fikk tilslag på anbud for noen store videreutdanninger på oppdrag, samt at avdelingen fikk et stort NFR-prosjekt innen matematikk.

Avdeling for helse- og sosialfag regnet med en nedgang i omsetning for EFV fordi ABIO-utdanningene gikk over fra å være eksternt finansiert til å være bevilgningsfinansiert. Videre har noen utdanninger hatt svikt i studentoppslutning.

Omsetningsmålet på 15 millioner på Avdeling for ingeniørutdanning var med tanke på at ekspertsenterets (NCE Subsea) aktivitet skulle regnes med. Når denne holdes utenfor regnet man i begynnelsen av 2007 med en omsetning på ca 7 millioner. Avdelingen har med regnskapsført omsetning på ca. 10 millioner dermed holdt en høyere aktivitet enn forventet.

I tillegg hadde høgskolens Mediesenter en omsetning på EFV på 6,8 millioner inkludert NFR og oppdragsvirksomhet. Det ble i 2007 ikke satt konkrete måltall for denne virksomheten.

3.2.2 Mottatte forretningsideer og oppstart av nye selskaper basert på disse

	2005	2006	2007
HIB	0	3	(5) 0

3.2.3 Nyopprettede selskap basert på mottatte foretningsideer

	2005	2006	2007
HIB	0	3	(5) 0

Høgskolen arbeider tett sammen med Bergen Teknologioverføring AS om ideutvikling der vi deltar i BTOs Forny-program, og utvikler BTOs totale prosjektportefølje for institusjonene i Bergen. Ettersom risiko for lav inntjening de første 10 år er stor, er det en utfordring å skaffe investorer til oppretting av nye selskaper. I 2006 ble det innmeldt 3 ideer til BTO AS og av disse ble det stiftet et selskap (Nettevakten AS). Arbeidet er krevende, og høgskolen valgte i 2007 å prioritere rekruttering av professorer og annen førstekompetanse til ingeniør- og entreprenørfagene, for å styrke dette feltet på sikt. Videre ble det i 2007 fokusert på å bygge opp Senter for nyskaping som høgskolens viktigste instrument i nyskaping for fremtiden. Senteret har i 2007 hatt fokus på å få bedre grep med prosjekthåndteringen av de eksternt finansierte innovasjonsprosjektene, slik at driften følger de krav som er satt fra departementet. Samtidig har senteret fokusert på nettverksbygging og samarbeid med regionale aktører for å initiere nye prosjekter.

Delmål 3.3 (eget valgt delmål)

Høgskolens faglige sentre skal være en regional og nasjonal drivkraft innenfor sine fagområder. Sentrene skal ha en forankring på tvers av avdelingene.

Om høgskolens sentre.

Sentrene representerer satsningsområder med en kompetanse som høgskolen/avdelingen ønsker å videreutvikle og profilere. De skal bl.a. bidra til at høgskolen blir en synlig og aktiv aktør i regionens samfunns- og næringsliv. De skal styrke høgskolen som forskningsinstitusjon og muliggjøre en mer effektiv orientering mot større og tyngre forskningsmiljøer. De skal bidra til intern kompetanseheving gjennom samarbeid mellom sentrene og de enkelte fagmiljøene og bidra til forbedring av høgskolens utdanninger.

Virksomheten ved sentrene skal foregå i nært samarbeid med brukere, de felter høgskolen utdanner for, myndigheter, forvaltningsapparat, ulike forskningsmiljø og med andre samarbeidspartnere.

Sentrene skal utvikle egne forskningsprosjekter og utføre forskningsoppdrag fra relevante miljøer, og skal bidra til å stimulere ansatte til økt FoU-aktivitet gjennom deltakelse i slike prosjekter.

Målsettinger for sentrene i 2007 var å utvikle egne forskningsprosjekter og utføre forskningsoppdrag fra relevante miljøer, og bidra til å stimulere ansatte til økt FoU-aktivitet gjennom deltakelse i slike prosjekter.

Senter for kunnskapsbasert praksis ved AHS er både faglig og administrativt integrert i avdelingens aktiviteter. Målet for senteret er å stimulere til økt bruk av resultater fra forskning og fagutvikling blant undervisningspersonale, studenter og helsepersonale. Senteret skal bidra i prosjekter som har som mål å fremme bruk av forskningsbasert kunnskap og iverksette kunnskapsbasert praksis i undervisning og yrkesutøvelse. Senteret skal også bidra til økt formidling av resultater fra forskning og fagutvikling via fagtidsskrift, internett, media, konferanser og oppsummeringer.

Senteret har ansvar for å koordinere avdelingens FoU-virksomhet og forskeropplæring knyttet til satsningsområdene: Helsefaglig kompetanse i profesjonell praksis og Samfunnsarbeid og sosial marginalisering. Videre er senteret ansvarlig for mastergraden i kunnskapsbasert praksis innen helsefag som starter opp i 2008. Senteret har fokus på kompetanseheving og internasjonalt samarbeid, for å kunne være ledende nasjonalt på dette feltet. Profilering, vitenskaplig publisering og tett samarbeid med praksisfeltet står sentralt.

Avdeling for lærerutdanning sine to sentre er organisert slik at begge skal ha minimum bemanning på 100% senterleder, 100% professor og 50% administrativ stilling. Faglige tilsatte kan frikjøpes av avdelingen for kortere eller lengre perioder for å arbeide med spesielle prosjekter ved sentrene.

Senter for kunsthøgskolen, kultur og kommunikasjon ved AL fikk tilsatt ny senterleder 01.08.07. Året var preget av oppbygging og forankring av senteret internt samt kontaktbygging mot eksterne samarbeidspartner og oppdragsgivere. Senteret koordinerer prosjekt finansiert av Norges forskningsråd og sendte i 2007 inn flere søknader til forskningsrådet. Senteret har som mål å bygge opp en solid prosjektportefølje som skaper tillit både eksternt og internt.

Senter for utdanningsforskning ved AL startet formelt opp 1.08.07. Senteret er et forskningssenter. Fungerende senterleder har ledet oppbyggingen av senteret. Styringsgruppe ble etablert i 2007 med tre interne representanter for HiB, to eksterne, og en representant for Bergen kommune. Senteret koordinerer nå all utdanningsrelatert forskning ved avdelingen, og har stor aktivitet rettet mot alle målområdene i strategisk plan. Senteret har flere prosjekter finansiert av Noregs forskningsråd og leder utviklinga av "Forum for profesjonsstudier" i Bergen. FORPRO – forum for profesjonsstudier og profesjonsdialog er tverrfaglig ved HiB, men er organisatorisk knyttet til Senter for utdanningsforskning. Flere seminarer er avholdt i 2007.

Senter for nyskaping ved AI er et kompetansesenter innenfor nyskaping og entreprenørskap for både høgskolen, næringsliv og samfunn. Senteret har gjort høgskolen til en synlig aktør i regionens nærings- og samfunnsnivå. Senteret fikk tilsatt ny senterleder våren 2007. Senteret administrerer en rekke prosjekter innenfor nyskaping og entreprenørskap, inkludert NCE-Subsea og inkubatorvirksomheten lokalisert til samme bygg som BergenVitensenter. Senter for nyskaping spiller en viktig rolle for at høgskolen skal være synlig i utviklingen av næringslivet i

regionen innenfor næringsklynger, VRI-programmet, nasjonale innovasjonsnettverk og studentprosjekt rettet mot bedrifter og kommuner.

Hovedmål 4 Høgskolen skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnytting av ressursene.

Utvalgte områder for rapportering i 2007

▪ å fremme likestilling i akademia

Høgskolen i Bergen har, sett under ett, en relativ god balanse mellom kvinner og menn i undervisnings- og forskerstillinger. Vi ser imidlertid at det er store forskjeller innenfor de enkelte avdelingene. Mens AL har en jevn kjønnsbalanse for sine ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, har AHS en overvekt av kvinner og AI en overvekt av menn. Når det gjelder TA-personalet, er både kvinner og menn godt representert på alle nivå i organisasjonen. Den største utfordringen innen dette feltet, er å få en jevnere fordeling mellom kvinner og menn, ved AHS og AI, innen undervisnings – og forskerstillinger. For å bidra til en utvikling i ønsket retning for disse avdelingene, må vi iverksette tiltak knyttet til rekruttering og kompetanseutvikling.

▪ å redusere sykefraværet for alle grupper av tilsatte

Når det gjelder ønsket om å redusere sykefraværet for alle grupper av tilsatte, viser vi til at HiB i løpet av 2007 har hatt en svak nedgang i sykefraværet. Dette er en utvikling vi håper fortsetter i 2008. I 2007 har HiB i sin innretning av HMS-tiltak, lagt stor vekt på forebyggende tiltak, eksempelvis muligheten for å få en time fri i arbeidstiden for å trene.

▪ å etterleve regelverket for offentlige anskaffelser

Seksjon for drift og fellestjenester fører etter beste evne tilsyn med at regelverket for anskaffelser følges. Dette skjer ved informasjon via seksjonens egen hjemmeside, Innkjøpssida, ved overvåking av fakturabehandlingen i det elektroniske e-fakturasystemet, og ikke minst ved aktiv innsats fra medlemmene i det styreoppnevnte Innkjøpsforum. Imidlertid kan en ikke være trygg for at avvik kan oppstå. Særlig gjelder det området innkjøp mellom kr 100 000 og 499 999. Det er tre forhold som til sammen utgjør et forbedringspotensial:

- Lojalitet i forhold til regelverket

Bevisstheten om at også hotellavtaler og avtaler med innleide konsulenter faller inn under Lov og Forskrift om offentlige innkjøp, må styrkes. En sentral instans for bestilling av reise, hotell og konferansepakker er under vurdering.

- Redusere antallet på bestillere samlet i høgskolen

Dette er en utfordring, siden det rokker ved en praksis som har virket effektivt over lang tid.

- Innføre det elektroniske anskaffelsessystemet som departementet har stilt krav om.

Dette vil sentralisere alle innkjøp og redusere antallet bestillere dramatisk, men samtidig redusere effektiviteten og - ikke minst - kreve en betydelig økt personalinnsats sentralt. Systemet er bestilt og vil komme på plass i løpet av 2008.

Det er også verdt å merke seg at siden 2004 har Riksrevisjonen ikke hatt merknader til måten høgskolen har forvaltet regelverket for innkjøp på. Klager fra tilbydere som tar tap i anbudskonkurranse, har det vært få av. Og i de få tilfellene klager er innløpt, har høgskolens begrunnelse blitt akseptert.

- å gå gjennom arealbehov og lokalløsninger med sikte på størst mulig kostnadseffektivitet i arealbruken

Enhet	Resultat			
	2004	2005	2006	2007
AL	8,7	9,3	9,9	9,9
AI	15,1	14,8	14,1	14,1
AHS – HKB	11,0	11,0	11,0	11,0
AHS- Hgv	13,1	15,7	15,7	15,7
AHS-Mdv	10,1	9,4	8,6	9,0
TOTALT – snitt	11,6	12,04	12	11,94

En konsekvens av at høgskolen har tilhold i til dels gammelmodige lokaler som er lite egnet for moderne undervisningsformål, er at arealutnyttelsen er lite tilfredsstillende. Et eksempel er Haugeveien 28 hvor bruksarealet utgjør ca 50 % av det arealet det betales husleie for. I Nygårdsgaten 112 er store deler av de arealene som er brukt til kontorformål, ikke egnet for ombygging med tanke på mer effektiv utnyttelse. Enkelte areal som nyttes til laboratorium/øvingslokale, er utsatt for soppangrep og har betydelige lekkasjeskader. Disse burde vært sanert, men det ville medføre store problemer for avvikling av grunnleggende landmålingsøvinger og skape problemer for en ingeniørutdanning i betydelig vekst. I Møllendalsveien er kontorarealer gjort om til undervisningsformål, men kvaliteten er ikke tilfredsstillende. Det må investeres betydelig dersom en ønsker gode undervisningsrom på denne lokasjonen. Ved Avdeling for lærerutdanning nyttes en brakkerigg til kontorlokaler for 25 tilsatte. Denne riggen mangler ventilasjon, vann og toalettfasiliteter og skulle egentlig fases ut i juni 1994.

Det er satt i gang omfattende rehabiliteringsarbeider i Nygårdsgaten 112. Arbeidene må videreføres i 2008 og 2009, avhengig av om eller når nybygget kommer. Ved Avdeling for lærerutdanning bør Statsbygg vurdere å ta frem planen for tilbygg fra 1999, som om det blir satt i verk, vil gi en arealtilvekst på 1400 m². Samtidig bør den omtalte brakkeriggen saneres og eventuelt erstattes av en som Arbeidstilsynet burde kunne godkjenne.

- å bedre styringen med avsetningene

Avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet var per 31.12.07 om lag 35,5 mill. kr, jf. note 15 i årsregnskapet. Avsetningen er økt med om lag 0,7 mill. kr sammenliknet med 2006. Høgskolen har som mål å holde avsetningene på et rimelig nivå. Et "rimelig nivå" ansees å være rundt 5 % av total inntektsbevilgning, bl.a. fordi høgskolen også skal kunne legge til grunn et flerårig planleggingsperspektiv. I 2007 utgjorde avsetningen om lag 6,8 % av totalbevilgningen. Men avsetningen inkluderer også en særbevilgning knyttet til etableringen av en metningsdykkerutdanning ved høgskolen. Justert for særbevilgningen er avsetningsnivået 5,4 %.

Høgskolen mener å ha god kontroll i forhold til styringen av avsetningene. Det vil likevel alltid være forhold som vil kunne bidra til økt uforutsigbarhet, dette gjelder spesielt tildeling av øremerkede midler og utsatte investeringsplaner. Det kan nevnes at særbevilgninger fra departementet utgjør om lag 25 % av de totale avsetningene. Høgskolen forsøker å holde avsetningen til Styrets disposisjon, som er å betrakte som en ufordelt reserve, på et minimumsnivå. Det er helt avgjørende at høgskolen har en slik bufferavsetning, og avsetningen har tidligere vært nytt til risikoreducerende tiltak eller som en styrking av strategiske tiltak

▪ å sikre god kvalitet i regnskapsarbeidet i tråd med gjeldende lover og regler

Høgskolen har som overordnet målsetning om å få regnskapet ”godkjent” (dvs ingen vesentlige merknader) av Riksrevisjonen. Høgskolen har derfor et kontinuerlig fokus på å sikre god økonomiforvaltning på alle nivåer i organisasjonen. Riksrevisjonen hadde noen merknader til regnskapet for 2006, men disse var ikke vurdert som vesentlige. Merknadene var i all hovedsak knyttet til forvaltningen av eksterne prosjekter og lønnsavstemning. Høgskolen etablerte i 2007 et internt prosjekt (”Avviksbehandling av regnskapstekniske rutiner og prosedyrer”) som en oppfølging av Riksrevisjonens kommentarer. Fremdriften i prosjektet har vært kvalitetssikret av konsultentselskapet PwC, som har vært engasjert av departementet. Det har vært arbeidet aktivt med å redusere sårbarheten innenfor kritiske områder. Iverksatte tiltak har vært opplæring av personalet og oppdatering/utvikling av skriftlige rutiner. I tillegg ble kritiske områder tilført ekstra personalressurser, dette gjelder både innenfor lønnsområdet og oppfølgingen av eksterne prosjekter. Høgskolen har ryddet opp i påpekte mangler og ellers gjennomført tiltak i henhold til prosjektplan.

Delmål 4.1

Høgskolen skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonens oppgaver og ansvarsområder.

HiB har i dag en god rekruttering til undervisnings- og forskerstillinger ved AL og AHS. Vi ser derfor ikke behov for å iverksette særskilte tiltak for å sikre rekrutteringen i sin alminnelighet innenfor disse avdelingene. Når det gjelder AHS, vil det være aktuelt å iverksette tiltak som kan bidra til at flere menn ønsker å jobbe ved denne avdelingen, slik at kjønnsbalansen innenfor avdelingen kan bedres.

Ser vi på AI, har vi til dels store utfordringer når det gjelder rekruttering av kvalifisert personale. Dette gjelder fagområdene Maskin og marin, Bygg, Elektro og dykkerutdanningen. Utover dette har AI en skjev kjønnsbalanse, med en stor overvekt av menn. For AI må vi vurdere tiltak som både går på rekruttering i sin alminnelighet for de fire nevnte områdene innen avdelingen, og det må iverksettes tiltak som kan bidra til å bedre kjønnsbalansen. Når det gjelder rekrutteringssituasjonen ved AI, er det behov for å gjøre noe på kort sikt. Når det gjelder målet om bedring i kjønnsbalansen, ser vi for oss at dette er noe vi må forholde oss til både på kort og lang sikt.

En viktig side ved rekrutterings- og kompetansepolitikken til HiB omhandler målet om å få flere av personalet i undervisnings- og forskerstillinger til å oppnå førstekompetanse. Når det gjelder målet om førstekompetanse, ønsker vi at flere oppnår dette gjennom avlagt doktorgrad.

Det er også et mål å få en jevnere fordeling av førstekompetansen i de ulike fagmiljøene. I enkelte fagområder er det et rikt tilfang av søkere med førstekompetanse når stillinger lyses ut, innen andre fagområder må høgskolen tilrettelegge for kompetanseheving etter tilsetting. En videreføring av førstelektorprogrammet vil kunne bidra til å øke andelen førstestillinger.

4.1.1 Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger, for høgskolen totalt og ved enkelte avdelinger (i %)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	33,6	37,6	(39) 37
AI	26,9	31,8	(33) 33,7
AHS	9,3	12,1	(15) 13,54
TOTALT	21,0	26,3	(29) 27,2

Delmål 4.2

Høgskolen skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Høgskolen har i gjennomsnitt en god kjønnsbalanse i personalet, men det er store forskjeller mellom avdelingene. Det er ikke lett å få til raske endringer i dette ettersom vi har et begrenset antall ledige stillinger og fordi søkerne til stillingene er dominert av menn ved AI og av kvinner ved AHS. Arbeidet med å fremme likestilling i academia vil være et langsiktig arbeid der tiltak for å fremme bedre rekruttering av det underrepresenterte kjønn i utdanningene vil være helt avgjørende.

4.2.1 Andel kvinner, totalt (i %)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	54,7	61,4	(60) 60,7
AI	24,1	25,2	(27) 24,9
AHS	79,7	80,0	(80) 80,6
SA	55,5	59,1	(55) 65,2
TOTALT	55,1	58,1	(56) 58,6

4.2.2 Andel kvinner etter stillingskategori (i %)

Stillingstittel	AHS	AL	AI	SUM 2007
Høgskolelærer	23,4 (83,6)	6,1 (75,3)	2,2 (39,4)	31,7 (76,1)
Høgskolelektor	93 (85,5)	62 (68,1)	12,4 (21,1)	168,4 (65)
Førstelektor	5 (100)	9,9 (51,9)	1 (16,7)	15,9 (52,9)
Førsteamanuensis	7,5 (51,7)	13 (39,5)	5,8 (27)	26,3 (37,7)
Professor		3 (50)		3 (25)
Totalt	128,9 (81,6)	94 (59,8)	22,4 (21,1)	245,3 (59,4)

Delmål 4.3

Høgskolen skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens strategiske prioriteringer.

Utvalgte resultatindikatorer:

4.3.1 Resultat EFV

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	670	787	(850) 915
AI	342	723	(1000) 954
AHS	1220	1556	(1000) – 95
TOTALT	2232	3066	(2850) 1774

Resultatmål for 2007 i parentes

4.3.2 Antall rammeavtaler ved innkjøp (egen valgt indikator)

Egne avtaler

Vare-/tjenesteslag	Firma	Varighet og mulig forlenging (+1..)	Når må kontrakt sies opp seinest?
Kopimaskiner/skrivere	NDS	Juni 08 + 1 + 1	1. desember 07
Møbler	Sterling AS	September 08 + 1	1. mars 08
Kopipapir	Xerox	September 07 + 1 + 1	1. mai 07
Reinhald	Toma AS	August 09 + 1 + 1	1. februar 09
Reisebyrå	Via flyspesialisten	September 08 + 1 + 1	1. mars 08
Kontor- og driftsrekvisita	Andvord AS	1. januar 09 + 1 + 1	1. juli 08
Timeplanlegging	TimeEdit	1. januar 10 + 1 + 1...n	1. juli 09
LMS	It's learning	11.07.09	1. jan 10
Alumni	Mira	31.12.07 + 2 + 2	30. nov 07
Database for bilde	FotoWare Software Support Agreement	01. mars 08	1. desember 07
Frankeringsmaskiner til alle studiesteder	Pitney Bowers	01.04. 12	Ingen eksakt dato
Mobiltelefoni	Telenor	åpen	
ADSL	NextGenTel	01.11.09	Ingen eksakt dato
AV-utstyr	Fotophono	26.06.09 + 1	26.01.09
El-kraft	Statoil	2010	Ingen eksakt dato
Kredittkort	Diners	Åpen	Ingen eksakt dato
Hotell	Hotell Scandic BergenCity	31.12.07	
Hotell	Scandic Airport Hotell	31.12.07	
Hotell	Park Hotell Vossevangen	31.12.08	
Hotell	Norlandia Marsteinen Hotell og Norlandia Geilo Hotell	31.12.07	

Rammeavtaler under UHR

Vare-/tjenesteslag	Firma	Varighet og mulig forlenging (+1..)	Når må kontrakt sies opp seinest?
Hotell	Rica	September 09 + 1 + 1	1. mars 09
Hotell	Choice	September 09 + 1 + 1	1. mars 09
Hotell	Thon Hotell	September 09 + 1 + 1	1. mars 09

Rammeavtaler under UNINETT FAS etter LOA/FOA.

Vare-/tjenesteslag	Firma	Varighet og mulig forlenging (+1..)	Når må kontrakt sies opp seinest?
Avtale om PC og servere til UH-sektoren	HP Norge	1.08. 08 +1+1+1	HiB kan gå ut etter eget ønske
Avtale om PC og servere til UH-sektoren	Dell	1.08.08 + 1 + 1+ 1	HiB kan gå ut etter eget ønske
Avtale om PC og servere til UH-sektoren	Ementor	1.08.08 + 1 + 1+ 1	HiB kan gå ut etter eget ønske
Nettverksutstyr	Ementor	1.08.08 + 1 + 1+ 1	HiB kan gå ut etter eget ønske
Nettverksutstyr	MultiData	1.08.08 + 1 + 1+ 1	HiB kan gå ut etter eget ønske
Nettverksutstyr	UmoeIKT	1.08.08 + 1 + 1+ 1	HiB kan gå ut etter eget ønske
Fasttelefon	TDC Song	01.03.09	
Vedlikehold telefonsentraler	UmoeIKT	01.03.09	
Trådløse nettverk	Ementor	01.10.09+1+1	

Høgskolen vil ha en målsetting om å øke antall rammeavtaler på de områdene der det er besparelser å hente. Samtidig vil reforhandlinger og kontinuerlig oppfølging av egne inngåtte avtaler representerer et vesentlig bidrag når det gjelder ressursforvaltning. Det er ingen tvil om at fellesavtalene for UH-sektoren, som Uninett Fas har initiert, også har hatt en gunstig innvirkning på ressursbruken. Særlig gjelder dette ved innkjøp av datautstyr.

Det ligger en stor utfordring i å øke bevisstheten i organisasjonen om å etterleve inngåtte avtaler. En annen utfordring er å implementere bevisstheten om at kjøp av konsulenttjenester også skal følge anbudsbestemmelsene.

4.3.3 Universelle løsninger – utbedringstiltak (egen valgt indikator)

Enhet	Resultat			Resultatmål	Resultat
	2004	2005	2006	2007	2007
AL		Trappeheis fra 1. etasje C-blokk ned til bibliotek		Ferdigstille fullstendig plan for universell utforming i samarbeid med Statsbygg	Plan for universell utforming er ikke ferdigstilt
AI	Rampe ved hovedinngang for rullestol brukere			Det foreligger ingen planer. Hvis ikke høgskolen får nybygg, må Nygårdsgaten 112 gjennom en omfattende rehabilitering	
AHS		Innvendig heis studiested Haukelandsbakken	Transportheis fra parkeringsplass Møllendalsveien. Innvendig rullestolheis	Ferdigstille fullstendig plan for universell utforming i samarbeid med Statsbygg (gjelder to studiesteder)	Statsbygg har ferdigstilt planen
Kostnader	Kr 600 000	Huseier finansierer	Kr 2.1 mill	Ingen kostnader	Ingen kostnader

1.2 Øvrige rapporteringer

1.2.1 Endringer i rapporteringskrav for 2007

Tabell over: Utlyste studieplasser (opptakstall), antall førsteprioritetssøkere, antall møtt ved studiestart og pr. 1. oktober, opptakspoeng i ordinær kvote, opptakspoeng i primærvitnemålskvote i hovedopptaket (juli) og pr. 1. oktober.

Studier utlyst i	Opptaks- tall 2007	Antall første pri. søkere 2007	Møtt studie- start	Studenter per 1. okt.	Poeng Ordinær kvote hoved- opptak	Poeng Primær- vitn.kv. Hoved- Opptak	Poeng Ordinær kvote per 1. okt.	Poeng Primær - vitnem - per 01.okt
Avdeling for helse- og sosialfag								
Ergoterapeututdanning	36	91	42	36	49.1	45.0	47.8	44.0
Fysioterapeututdanning	65	515	71	73	59.3	54.5	58.1	53.5
Radiografutdanning	40	107	46	48	47.5	44.5	44.2	41.2
Sosialt arbeid	60	357	66	65	52.7	47.2	52.3	47.2
Sykepleierutdanning	160	524	161	159	49.6	46.7	48.2	44.0
Vernepleierutdanning	65	174	70	68	47.4	39.3	45.8	38.3
Sum	426	1768	456	449				
Avdeling for lærerutdanning								
Allmennlærerutdanning	238	345	239	238	44.8	44.3	42.1	38.7
Almennlærer med musikk	32	57	33	33	48.1	47.9	47.6	47.9
Førskolelærerutdanning	128	177	129	130	42.7	37.9	41.9	37.0
Førskolelærer med vekt på kunstfag	32	56	30	30	46.0	41.1	46.0	38.5
Førskolelærer med natur/friluftsliv	32	83	26	28	47.6	43.3	45.7	34.3
Faglærer i realfag	10	15	12	11	Alle	Alle		
Folehelsearbeid	24	96	23	24	54.3	48.7	52.3	45.7
Bachelor i idrettsfag	24	127	19	19	55.7	49.8	47.3	48.7
Tegnspråk og tolking	22	78	20	21	53.5	43.3	50.9	43.0
Drama 1	21	56	18	19	52.5	45.7	44.3	41.6
Engelsk	10	65	11	11	57.3	48.7	48.3	48.6
Idrett	10	219	11	11	62.2	54.5	58.5	53.5
Mat og helse	18	58	14	16	54.0	47.3	44.2	40.0
Mediekunnskap	21	30	17	18	48.8	44.6	43.3	38.6
Musikk	16	87	16	16	59.6	55.4	52.3	47.6
Samfunnsfag m/hist.	10	29	8	6	57.4	46.4	55.3	44.0
Samf.fag glob.stud.	10	48	10	7	57.9	49.5	57.7	48.8
Sum	658	1626	636	638				

Studier utlyst	Opptaks-	Antall	Møtt	Studenter	Poeng	Poeng	Poeng	Poeng
Samordna opptak 2007	tall 2007	første pri. søkere 2007	stud.start	per 1. okt.	Ordinær kvote	Primær- Vitnem. Kvote	Ordinær kvote vara-oppt.	Primær - vitnem - vara-oppt.
Avdeling for ingeniørutdanning								
Automatisering	35	65	41	42	Alle	Alle	Alle	Alle
Bygg	80	151	98	95	48.4	47.5	48.3	47.5
Data	45	79	53	55	Alle	Alle	Alle	Alle
Elektronikk	35	37	23	23	Alle	Alle	Alle	Alle
Elkraft	35	35	30	35	Alle	Alle	Alle	Alle
Energiteknikk	35	41	39	40	Alle	Alle	Alle	Alle
Kjemi	25	37	29	32	Alle	Alle	Alle	Alle
Kommunikasjon	35	14	16	21	Alle	Alle	Alle	Alle
Marinteknikk	40	69	45	45	48.2	49.5	44.7	49.5
Maskin	35	69	49	47	Alle	Alle	Alle	Alle
Produksjonsteknikk	20	34	26	27	Alle	Alle	Alle	Alle
Undervannsteknologi	40	71	52	53	42.4	37.6	42.4	37.6
Bioingeniør	30	80	32	34	50.9	50.5	49.9	50.5
Havbruksteknologi	15	9	10	12	Alle	Alle	Alle	Alle
Informasjonsteknologi	35	50	35	38	Alle	Alle	Alle	Alle
Landmåling og eiendomsdesign	20	58	36	40	46.8	41.3	41.9	37.0
Økonomi og administrasjon	130	385	153	150	52.3	50.6	52,3	50,6
Sum	690	1284	767	789				

Totalt Høgskolen i Bergen	1774	4678	1859	1876				
----------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--	--	--	--

Primær søker og inntakskvalitet

Høgskolen har god søkning til alle høgskolens studietilbud som inngår i Samordna opptak. Dette gjelder også antall primær søker. Når det gjelder medianen ved det enkelte studietilbud, blir denne regnet ut av Samordna opptak i mai hvert år. Den oppgitte medianen for studiene gjelder derfor *opptaket 2006*. Det er imidlertid liten grunn til å anta at den er mye endret ved siste opptak. Det er høgskolens inntrykk at søkerne er vel kvalifiserte.

For *helse- og sosialfagutdanningene* var snittet 4,1 førsteprioritetssøkere pr. studieplass med fysioterapeututdanningen på topp med 7,9 førsteprioritetssøkere og ergoterapeututdanningen lavest med 2,5 førsteprioritetssøkere. Det var en liten nedgang i poengsummen sammenlignet med opptaket 2006. Medianen for det enkelte studium ved opptaket 2006 for alle helse- og sosialfagutdanningene lå mellom 51,2 – 61,8. Det har møtt 11 studenter som er tatt opp på bakgrunn av vurdering av realkompetanse.

For *lærerutdanningene* var snittet 1,3 førsteprioritetssøkere pr. studieplass der allmennlærerutdanningen hadde 1,4 førsteprioritetssøkere og førskolelærerutdanningene 1,6 førsteprioritetssøkere pr. studieplass. Dersom en inkluderer årsenhetene var snittet 2,4 førsteprioritetssøkere. Medianen for *opptaket 2006* lå fra 45,7 – 54,3. Det har møtt 5 studenter som er tatt opp på bakgrunn av vurdering av realkompetanse.

For *ingeniørutdanningene* var snittet 1,5 førsteprioritetssøkere. Dersom en inkluderer alle bachelorgradsstudiene på avdelingen, er snittet 1,8. Medianen for ingeniørutdanningene ved

opptaket 2006 var 47,3 – 56,8. Det har møtt 7 studenter som er tatt opp på bakgrunn av vurdering av realkompetanse.

Omfang av Skattefunn-ordninger

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
HIB	0	3	(4) 3

Høgskolen hadde i alt 3 Skattefunn-prosjekter i 2007, 2 ved Mediesenteret og 1 ved Avdeling for ingeniørutdanning.

1.2.2 Selskapsdatabasen

Høgskolen oppdaterer selskapsdatabasen i DBH fortløpende. All selskapsrelevant dokumentasjon er blitt registrert i databasen, dette i henhold til departementets skriv av 15.01.08. Innkalling til og protokoll fra generalforsamlinger er blitt sendt til både departementet og Riksrevisjonen, ref. departementets skriv av 11.01.08

1.2.3 Aktivitetskrav

Aktivitetskrav 2007/2008		
Utdanning	Antall studiepoengsenheter avlagt første årstrinn	Opptatte studenter
Sykepleie	169	159
Sykepleie, desentralisert		62
ABIOK	37	60 (i januar 07)
Fysioterapi	51	72
Ergoterapi	22	36
Radiografi	31	48
Bioingeniør	22	32
Vernepleie	58	68
Døvetolk	20	21

1.2.4 Erfaring ved bruk av risikostyring

Høgskolen i Bergen gjennomfører risikovurderinger for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i forhold til måloppnåelse. Høgskolen har tatt utgangspunkt i SSØs metodedokument i dette arbeidet.

Det har vært viktig for høgskolen å få etablert prosesser som integrerer risikovurderinger med høgskolens øvrige plan- og budsjettarbeid. Resultater og tiltak som fremkommer av risikoanalysene inkluderes nå i interne kvalitetsrapporter og i Rapport- og plandokumentet. I tillegg behandlet styret en egen sak vedrørende risikovurderinger i 2007 (sak 48/2007), nettopp for å ha et særskilt fokus på dette området. Eventuelle kostnadskrevenne tiltak som er resultat av risikoanalysene prioriteres i budsjettsammenheng, enten ved revidering av budsjettet eller ved neste ordinære budsjettbehandling.

Risikostyring/-vurderinger er også gjennomgående tema på ledelsesnivå. Temaet har vært behandlet på ulike styre- og ledelsesseminarer og ledermøter. Temaet står også helt sentralt i

ledelsens oppfølging av de underliggende enheter, bla. er risikohåndtering et fast punkt på agendaen i forbindelse med de interne styringsdialogmøtene.

Det gjenstår ennå noe før høghskolen har etablert et fullverdig og gjennomgående risikostyringssystem. Hovedvekten har, frem til nå, primært vært knyttet til arbeidet med selve risikoanalysene og integreringen av disse i det øvrige plan- og budsjettarbeidet. Det vil i fortsettelsen bli arbeidet mer med hvordan en kan sikre en bedre oppfølging av risikoanalysene/ - tiltakene. Arbeidet med å sikre en god risikostyring er både krevende og utfordrende for en så stor organisasjon som Høghskolen i Bergen. For å lykkes med arbeidet, vil det være avgjørende at arbeidet tilpasses institusjonens egenart. Som for virksomhetsstyring generelt, er det ofte avgjørende at prosesser, rutiner og aktiviteter utvikles over tid. Høghskolen har nå etablert et godt fundament for det videre arbeidet.

1.2.5 Miljøledelse

I St prp 1 01/02 blir det slått fast at ”*alle statlige etater og virksomheter skal innen utgangen av 2005 ha innført miljøledelse som en integrert del av institusjonens styringssystem*”. Høghskolen har i 2007 styrket miljøledelse, og vil i 2008 prioritere dette arbeidet bl.a. i forhold til høghskolens kvalitetssystem og styringssystem.

Det er også viktig å presisere at huseierne våre utøver en aktiv miljøpolitikk, som kommer høghskolen til gode. I tillegg er det satt i verk en rekke tiltak både sentralt og lokalt.

Innkjøp

Styret har vedtatt dette om miljøhensyn ved innkjøp:

”Høghskolen ønskjer å føre ein miljøvenleg innkjøpspolitikk. Miljøvenlege varer og tenester skal veljast. Ein skal leggje vekt på å oppnå mindre energibruk, mindre forureining/avfall, auka gjenvinning og resirkulering og elles følgje opp dei måla som er nedfelte i Miljøverndepartementet si satsing ”Grøn stat”.”

Alle rammeavtaler som er inngått etter 2005, har som forutsetning at produktene som kjøpes, er svanemerket eller bærer EUs felles offisielle miljømerke. Dessverre har det ikke vært mulig å gjennomføre god nok kontroll ved innkjøp av driftsmidler som ligger utenfor rammeavtalene.

Transport

Når det gjelder transport, har ikke høghskolen truffet aktive miljøtiltak. Det er rett nok installert videokonferanseutstyr ved alle tre studiesteder i AHS, men slikt utstyr mangler ellers i høghskolen.

Energi

Det fins mange måter å spare energi på. Høghskolen har Statsbygg som huseier på fire lokasjoner. I handlingsplanen ”Statsbygg og miljøet 2005 – 2009”, legges det særlig vekt på at en vil være svært aktiv når det gjelder å bidra til energisparing hos leietakerne. Med virkning fra mai 2007 har Statsbygg tatt på seg å forestå utskifting av lyskilder i alle bygg som er unødig energikrevende og erstatte dem med energisparende belysning.

Alle huseierne har skiftet ut PCB-holdige lysstoffrør. Denne prosessen var ferdig i januar 2007. På Nygård er det også skiftet ut over 600 gamle armaturer, noe som har gitt en viss energisparingsgevinst.

Det er stor skilnad i energiforbruk avdelingene imellom. På Nygård brukes det – forholdsvis – ca 45 % mer energi enn på et tilsvarende areal i Møllendalsveien og 40 % mer enn i AL. Dette skyldes flere forhold:

- Avdeling for lærerutdanning har et velfungerende SD-anlegg, som driftsleder bruker til aktiv styring av alle energikilder.
- Det samme er tilfelle med Møllendalsveien.
- På Nygård er det ikke installert et slikt anlegg, som, hvis det hadde blitt installert og brukt klokt, kunne spart betydelig energi. Men det vil hjelpe lite med et SD-anlegg dersom det ikke settes i gang tiltak for å skifte alle vinduer i den gamle bygningsmassen.
- Det synes som om installasjonen av fjernvarme er en suksess, særlig på Landås, men også i de nyutviklede områdene på Nygård.

Det er ett lyspunkt til å merke seg: Statsbygg opererer med et gjennomsnitt på 210kwh/m² på sine bygg, og har som langsiktig mål å komme ned i 180/m². Høgskolen i Bergen ligger pr 31.12.07 på 166kwh/m², altså godt under Statsbyggs mål. Møllendalsveien 6/8 har den beste energisparingen i vårt system (ca 70kwh/m²!)

Avfall

Innføringen av det elektroniske saksbehandlings- og arkivsystemet ePhorte, elektronisk faktura og en ny generasjon MFP-er har gjort at papirmengden er redusert. Et grovt anslag tyder på at det kjøpes ca 30 % mindre papir enn før de nye elektroniske mediene ble tatt i bruk. Dette er ikke godt nok. Det bør være et mål for alle å redusere papirbruken til 50 % av 2005-forbruket.

Det praktiseres ikke systematisk kildesortering på noen lokasjon. Restavfall kjøres gjennom rullekomprimator (ikke på Nordnes hvor slik komprimator ikke er installert). Papir og papp legges i egne beholdere. Plastfraksjoner legges i beholder for restavfall, mens isopor og klar folie sorteres ut. Det fins rutiner for behandling og destruksjon av miljøfarlig avfall. Våtorganisk avfall blir lagt i beholdere for restavfall. Kravet fra Bergen kommune er at våtorganisk avfall fra alle storhusholdninger som har mer enn 25 kg matavfall pr uke, skal samles opp i separate beholdere. Dette arbeider huseierne aktiv med å få til. I Haukelandsbakken er det bygd et såkalt "miljøhus" hvor målet er full kildesortering. Et tilsvarende hus er planlagt på Nordnes, men ennå ikke ferdigstilt.

Konklusjon

I alt er det langt fram til Høgskolen i Bergen har mulighet til å la seg sertifisere etter ISO14001. Dette vil kreve ny og høy kompetanse innenfor det samlede miljøområdet og også øket bemanning blant driftspersonalet. Dette siste vil kanskje ikke være det riktige valget med tanke på nybygg og samlokalisering.

1.2.6 Økonomirapportering

Høgskolen i Bergen har gjennomført økonomirapporteringen i 2007 i tråd med departementets føringer, ref. skriv av 16.04.07. Foreløpig årsregnskap for 2007 er satt opp i henhold til de prinsipper som er fastsatt i de statlige regnskapsstandarder og oppstillingsplaner, jf. departementets skriv av 18.12.07. Årsregnskapet er sendt departementet og Riksrevisjonen (jf. vårt brev av 18.02.08) og økonomidata er blitt overført til DBH.

1.2.7 Samarbeidsmidler for praksisundervisning i helse- og sosialfag

Totalt ble det i 2007 avsatt kr. 5 mill til praksisveiledning/utviklingsmidler. 1,8 mill av disse er brukt til samarbeidsprosjekter med Helse Bergen. Det er inngått en avtale med Helse Bergen om

utviklingsmidlene. Første tildeling ble foretatt våren 2007. Midlene for 2008 ble utlyst høsten 2007, og midlene er tildelt.

I vårsemesteret betalte vi fortsatt for praksisveiledning i kommunene for de fleste studentene og hele året har vi betalt for praksis i private institusjoner. Dette siste pga av manglende avtaler om studentpraksis mellom helseforetak og kommuner og disse institusjonene. Praksisveiledning utenfor helse- og sosialtjenesten må også fortsatt betales for eksempel i NAV og undervisningssektoren.

Dette betyr at de midlene som ikke er brukt til samarbeidsprosjekter med Helse Bergen i stor grad er brukt til å betale for praksisveiledning.

I høstsemesteret er det utviklet et system for samarbeid om utviklingsmidler med Bergen kommune. Dette blir satt i verk i 2008. Med utgangspunkt i avtalen med Bergen kommune vil det bli inngått avtaler med andre kommuner.

Samarbeidsmidlene vil bli videreført på samme nivå i 2008 som i 2007. Det konkrete samarbeid er nærmere beskrevet under punkt 1.1 i rapport 2007.

1.2.8 Disponering av tildelte midler i 2008

Høgskolen har fått tildelt et budsjett på 540.682 mill. kr for budsjettåret 2008 på kap. 0275 post 50-52. Bevilgningen innebærer en økning på om lag 6,7 % i forhold til 2007.

Post	Betegnelse	Beløp (i 1000 kr)
50	Basisfinansiering	354.980
51	Resultatbasert undervisningsfinansiering	172.085
52	Forskningsfinansiering	13.617
Sum		540.682

Høgskolen innførte ny budsjettfordelingsmodell i 2003. Modellen har større grad av resultatbasert tildeling enn tidligere modell hadde, og bygger på prinsippene i departementets finansieringssystem. Fordelingsmodellen består av seks moduler:

Intern budsjettfordelingsmodell

		2008	2007	2006
Modul 1	Strategiske tiltak	45.516.870	45.900.000	42.181.110
Modul 2	Faste fellesutgifter	91.033.740	85.458.060	84.362.220
Modul 3	Sentraladministrasjonen	53.608.758	48.901.001	47.336.579
Modul 4	Basis	194.205.312	183.734.829	168.255.761
Modul 5	Undervisning	111.263.460	104.448.740	103.109.380
Modul 6	FoU	10.114.860	9.495.340	23.433.950
		505.743.000	477.937.970	468.679.000

Undervisnings- og FoU- modulen er basert på grad av resultatoppnåelse (studiepoengsproduksjon, studentutveksling, EU- og NFR-midler, og vitenskapelig publisering) og utgjør 24 % av totalbudsjettet. Prinsippet om resultatbasert tildeling er videreført på budsjettenhetsnivå.

I tillegg kommer følgende særskilte avsetninger (i tusen kr):

Dykkerutdanningen	16 950
Forkurs ingeniørutdanning	1 080
Desentralisert utdanningstilbud	850
Lønnsoppgjør 2008	7 000
Giga-campus midler (Uninett)	400
Metningsdykkerutdanning	4 500
Videreføring ABIO-utdanningene	3 255
Omfordeling 15 studieplasser førskoleutd.	675

På bakgrunn av føringer gitt i departementets tildelingsbrev, høgskolens plan- og styringsdokumenter og innspill fra enhetene, er de strategiske midlene fordelt på følgende områder (alle tall i tusen kr):

1. IKT-prosjekter	1.250
2. Investeringer	12.900
3. Personaltiltak	4.200
4. Formidlingstiltak	850
5. Faglige satsningsområder og sentrene	17.000
6. Internasjonaliseringstiltak	1.700
7. Utdanning og studiekvalitetstiltak	7.600
totalt	45.500

Budsjettfordeling 2008 pr. budsjettenhet

	Felles/Ufordelt	AL	AI	AHS	SA	Totalt
Investeringer og strategiske tiltak						45 500 000
9 %	18 150 000	8 100 000	10 900 000	7 500 000	850 000	91 033 740
Faste fellestiltak						53 608 758
18 %	87 833 740		3 200 000			194 205 312
Sentraladm.						111 263 460
10,6 %	0		800 000	0	52 808 758	10 114 860
Basis						505 726 130
38,4 %	0	73 992 224	59 815 236	60 397 852	0	130 017 107
Undervisning						505 726 130
22 %	0	37 510 258	33 377 882	40 375 320	0	114 860 460
Forskning						114 860 460
2 %	1 290 000	3 166 535	2 442 391	3 215 934	0	10 114 860
Budsjett 2008						130 017 107
100 %	134 623 740	114 669 017	99 635 509	103 989 107	52 808 758	505 726 130
andel 2008	26,62 %	22,67 %	19,70 %	20,56 %	10,44 %	100,00 %

I tillegg kommer egen særbevilgingen knyttet til Dykkerutdanningen, totalt 16,95 mill. kr.

1.2.9 Metningsdykkerutdanningen

Høgskolen i Bergen/AI har siden høsten 2006 hatt ansvaret for gjennomføring av et prosjekt i forbindelse med etablering av metningsdykkerutdanning i Bergen. Prosjektet er et samarbeid mellom høgskolen, StatoilHydro og NUI AS. Prosjektet har en kostnadsramme på 56.1 millioner kr.

En beregner oppstart av metningsdykkerutdanning våren 2008 (Trinn 1), og ”ferdigstillelse” av hovedløsning (Trinn 2) i 2009.

Prosjektet tar utgangspunkt i St.prp. nr. 1 (2006-2007), rapporten ”Samarbeid mellom Høgskolen i Bergen og NUI AS”, datert 29.06.06, og Prosjekthåndbok, godkjent av Styringsgruppen 18. januar 2007.

Det er videre gjort avtale om samarbeid mellom NUI AS og HiB vedrørende metningsdykkerutdanningen, datert 21.03.07.

Arbeidet med innhenting av tilbud på teknisk utstyr til prosjektet foregikk i perioden februar til oktober 2007. En arbeidsgruppe gjennomførte i perioden medio august til medio september en analyse av midlertidig oppstart av metningsdykkerutdanning (Trinn 1). Rapport med anbefaling om en slik oppstart ble avgitt 17.09.07.

Sluttrapport fra prosjektgruppen til styringsgruppen med anbefalinger om innkjøp av teknisk utstyr ble levert 26.10.07. Styringsgruppens kommentarer med tilslutning til foreslåtte innkjøp ble gitt 29.10.07.

På dette grunnlag ble det inngått kontrakt 12.11.07 mellom HiB og HAUX – life-support om levering av metningsdykkesystem. Samme dag ble også inngått kontrakt mellom HiB og Bergen Yards BMV AS om levering av lekter.

I forbindelse med dekning av kostnader ble det 05.12.07 inngått en avtale mellom HiB og StatoilHydro om betalingsplan og regulering av overføring av midler til anskaffelse av utstyr for metningsdykkerutdanning ved HiB.

I den videre oppfølgingen av prosjektet ble det i slutten av 2007 definert en rekke delprosjekter for håndtering av studieplanarbeid, rekruttering av instruktører og klargjøring av ulike oppgaver for det videre arbeidet med Trinn 1 og Trinn 2.

2. PLANER FOR 2008

2.1 Plan for virksomheten i 2008

Hvert år utarbeider HiB årsplaner i tråd med departementets målstruktur og høgskolens strategiske plan.

Årsplan og strategisk plan skal fungere i alle ledd, for høgskolen som helhet, for avdelingene og for det enkelte institutt/programområde. Ut fra den overordnede årsplanen fastsetter avdelingene sine planer.

Mål og tiltak skal henge nøye sammen – det er tiltakene som vil være avgjørende for om mål nåes.

Årsplanen skal være et styringsdokument, målstrukturen skal gi retning for arbeidet videre.

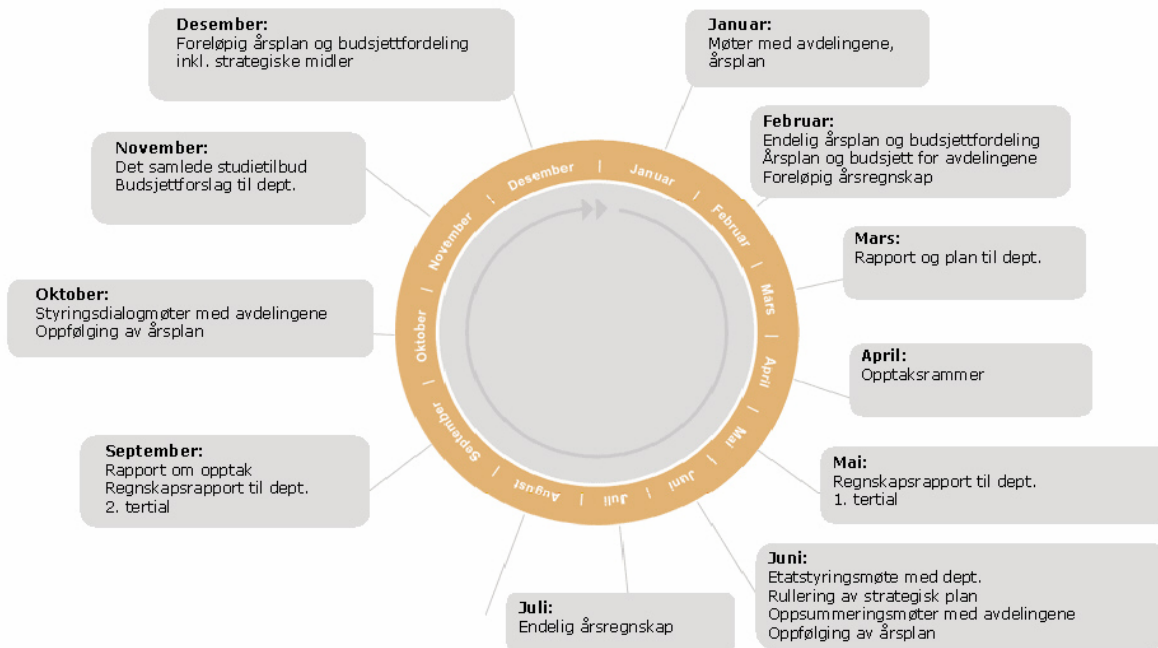
Årsplanen skal være et dokument som er så klart som mulig og vise høgskolens viktigste styringsparametere.

For å sikre en tett oppfølging av delmålene og tiltak som skal iverettes har ledelsen møter med avdelingene tre ganger i året. Dette er nedfelt i styringskalenderen for høgskolen.

Styringskalenderen beskriver de regelmessige planleggings-, rapporterings- og beslutningsprosesser som benyttes ved prioritering, budsjettering og tildeling av ressurser til de ulike enheter. Aktiviteter knyttet til evaluering, rapportering og planlegging inngår som en integrert del av høgskolens totale styringssystem. Kvalitetsrapporteringen følger studieåret, mens tiltaksplanen følger kalenderåret.

Styringskalender

Hovedoversikt HiB

2.1.1 Målstruktur 2008 med risikovurdering og tiltak

Sektormål 1 Høgskolene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Under sektormål 1 skal høyskolen i 2008 legge vekt på:

- vise videreutviklingen av kvalitetssikringssystemene, herunder hvordan systemene blir forankret i fagmiljøene

Tiltak

Høgskolens kvalitetssystem vil bli evaluert og videreutviklet våren 2008. Det nedsettes en arbeidsgruppe som skal evaluere, analysere og komme med forslag til forbedringer av kvalitetssystemet for å sikre bedre forankring i fagmiljøene

- vise hvordan kvalitetssikringssystemene blir brukt strategisk i arbeidet med å øke kvaliteten i utdanningen

Høgskolens kvalitetssikringssystem relatert til utdanningskvalitet består av flere elementer: studenttilfredshetsundersøkelser, studentenes evaluering av utdanning (underveis- og sluttevaluering), faglærers evaluering av emner, programevaluering, fagutvalg, studiekvalitetsutvalg per avd., læringsmiljøutvalg, sentralt kvalitetsutvalg, rapport- og plan med indikatorer for inntakskvalitet, undervisnings-/programkvalitet, rammekvalitet og resultat-/relevanskvalitet, elektronisk håndbok for rutinebeskrivelser og retningslinjer, resultat- og relevansundersøkelser, interne kvalitetsrevisjoner, melding om avvik.

Tiltak

På bakgrunn av evaluering av systemet vil forbedringstiltak bli satt i verk.

- omtale strategi for utvikling av fagporteføljen og faglig profil, herunder vise avveiningene som gjøres når det gjelder bredde versus dybde, hensynet til små og utsatte fag, relevans etc.

Tiltak

Høgskolestyret skal behandle den samlede fagportefølje våren 2008. Da vil alle ovenstående punkter bli behandlet. Styret vil også ta stilling til utviklingen av mastergrader og eventuelle doktorgradsprogram.

- omtale strategi for arbeidet med internasjonalisering, og vise hvordan dette bidrar til utviklingen av den faglige virksomheten

Tiltak

Dette punktet vil omhandle utvekslingsstudenter, antall emner som gis på engelsk, antall fremmedspråklige studietilbud, utveksling av ansatte via programavtaler og lærer- og ansattestipend per avdeling. I tillegg vil det omhandle internasjonalt forskningssamarbeid. Høgskolestyret hadde egen sak høsten 2007 om hvordan høgskolen skal nå målsettingen om økt internasjonalisering, der en rekke føringer ble gitt.

For øvrig vises det til virksomhetsområdene under sektormål 1 og sektormål 2.

- redegjøre for utviklingen av bindende samarbeid med institusjoner i spesialist- og primærhelsetjenesten der studentene har praksis, også innbefattet kvalitetssikringen av studentenes praksis

Tiltak

Høgskolen har i en årrekke hatt bindende samarbeidsavtaler med praksisfeltet innen spesialist- og primærhelsetjenesten. Avtalene omhandler samarbeid om veiledning, personalutvikling, forskning og utviklingssamarbeid og fasiliteter. Praksisveileder er forpliktet til å veilede og vurdere studenten jevnlig med skriftlig vurdering ved halv- og heltidsvurdering. Etter at det ble slutt på utbetaling/godtgjøring for veiledning til institusjonene, har høgskolen i samarbeid med praksisfeltet etablert en ordning der samarbeidspartnere fra høgskolen og praksisfeltet, etter søknad, får tildelt midler til utviklingsprosjekt som kan styrke praksis som læringsarena. Høgskolen har positiv erfaring med dette og ordningen videreføres.

- rapportere for gjennomføring av plan for oppfølging av NOKUTs evaluering av allmennlærerutdanningen, jf brev av 11. desember 2006

Tiltak

Det er opprettet et prosjekt som skal arbeide med oppfølgingen av NOKUT-evalueringen av allmennlærerutdanningen. Prosjektet har representanter for fagpersonalet, studenter, eksterne representanter og er ledelsesforankret. Prosjektperiode er våren 2007 til juni 2008. Prosjektet vil se på både kvalitative forhold og på selve organiseringen av studiene.

Virksomhetsmål 1.1

Høgskolene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

1.1.1 Antall primærsøkere per studieplass

Samordnet opptak

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	1,8	1,5	2,46	2,5
AI	1,7	1.89	1.93	1.6
AHS	5,0	4,8	4,15	5,0

Risikovurderinger

- Høgskolen har stort sett gode søkertall og arbeider for å opprettholde disse. Søkertallene til de ulike studiene viser variasjon over år. Utdanninger som gir gode jobbmuligheter, er populære, for eksempel er det svært god søknad til byggingeniørstudiet nå. Dersom høgskolens studier mister popularitet, vil vi også oppleve at færre har våre studier som førstevalg.
- Rekrutteringsundersøkelsene viser at svært mange av søkerne har høgskolen som førstevalg, men at inntakspoeng betyr lite for valg av studiested. Det er derfor en utfordring å nå motiverte og faglig sterke studenter, slik at disse har våre utdanninger som førsteprioritet.

Tiltak

- Høgskolen vil satse på kvalitet i studiene og godt omdømme, for å demme opp for konjunkturavhengige variasjoner.
- Høgskolen jobber målrettet med rekruttering gjennom hele året. Det er utarbeidet en handlingsplan for rekruttering, herunder tiltak for å bedre kjønnsbalansen i utdanningene våre.
- Samarbeidet i Utdanning i Bergen videreføres for å styrke rekrutteringen.
- Høgskolens likestillingsutvalg vil i løpet av våren 2008 revidere sin handlingsplan hvor kjønnsbalansen i utdanningene også vil bli behandlet.
- Høgskolens kommunikasjonskanaler er utdanningsmesser, skolebesøk, annonser og annonsebilag til aviser, høgskolens nettsider og media. Opplysningene tar sikte på å gi god informasjon om studienes innhold og hvilke yrkesmuligheter studentene har ved fullført utdanning.
- Ved Avdeling for ingeniørutdanning brukes det hvert studieår kr.3.700.000 til rekrutteringstiltakene forkurs og ½-årig realfagkurs. Avdelingen ser en tydelig gevinst av disse tiltakene, og vil derfor intensivere opptakstall både ved forkurs (ny klasse) og 1-årig realfagkurs (øke opptakstallet).
- Jentesatsing ved Avdeling for ingeniørutdanning. Både for å øke antallet primærsøkere og for å heve inntakskvaliteten fortsetter avdelingens jentesatsing med blant annet arrangementet "Jentedag" våren 2008.

1.1.2 Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder

AL	2005	2006	2007	2008
Praktisk pedagogikk	45	49	45	48
Bachelor i tegnspråk og tolking		9	0	24
Førskolelærer	132	136	155	140
Førskolelærer deltid			14	0
Førskolelærer med vekt på kunstfag			27	20
Allmennlærer m/musikk	26	32	29	28
Allmennlærer	154	153	150	160
Master i musikkpedagogikk	7	5	9	2
Master i dramapedagogikk	4		7	4

AI	2005	2006	2007	2008
Høgskolekandidat i jordskifte	15	21	21	20
Bachelor i bioingeniørfag	25	32	31	31
Bachelor i ingeniørfag	229	279	266	245
Bachelor i økonomisk-administrative fag	50	97	91	85

AHS	2005	2006	2007	2008
Bachelor i ergoterapi	32	35	33	30
Bachelor i fysioterapi	51	46	52	60
Bachelor i radiografi	30	39	37	37
Bachelor i sykepleie	135	138	142	140
Bachelor i sykepleie, deltid			50	Uteksamineres ikke i 2008
Bachelor i sosialt arbeid	54	60	62	55
Bachelor i vernepleie	73	79	76	70
Bachelor i vernepleie, deltid	44		30	Uteksamineres ikke i 2008

Risikovurdering

Høgskolen har ikke god nok oversikt over årsaker til at studenter ikke gjennomfører på normert tid og vil iversette tiltak for å få oversikt. En undersøkelse ved AI viser at 1/3 av de som sluttet, begrunner dette med realfag.

Tiltak

- Kartlegge årsaker til at studenter blir forsinket i studiene eller slutter før studiet er gjennomført.
- Fortsette med utdanningssamtalene som et virkemiddel til å få kontakt med studenter, motivere og avtale tilpasninger av studiesituasjonen der dette er nødvendig.
- Realfagkurs og forkurs for ingeniørstudenter videreføres jf. 1.1.1 sammen med prosjektet "Økt gjennomstrømning"
- TOMAS (Trivsel Og Mestring Av Studiene) har flere tilbud til studenter som har studierelaterte problemer.
- Skape engasjement i studiet. Her er fagmiljøet en avgjørende faktor. Som en følge av kvalitetsreformen er tett oppfølging og hyppige studieprogresjonskrav innført.

1.1.3 studietilbud

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	3	2	2	0
AI	3	1	1	0
AHS	1	1	1	1
TOTALT	7	4	4	1

Risikovurdering

Høgskolen står overfor en rekke dilemmaer i en nærmere risikovurdering. Slike elementer hører med:

- Høgskolens studietilbud, ikke minst de nye, er sterkt etterspurt av samfunns- og næringsliv
- Høgskolen har generelt god søkning til alle studietilbud
- De aller fleste av høgskolens studietilbud er prioritert av departementet. Dette innebærer for eksempel at høgskolen ikke kan omprioritere fra allmennlærerutdanning til ingeniørutdanning

Tiltak

- HiB forbereder en sak for styret våren 2008 hvor en vil gjennomgå alle studietilbudene ved høgskolen og foreslå tiltak i forhold til nedlegging av og eventuelt oppretting av nye bachelorstudier, oppretting av masterstudier og utvikling mot doktorgradsprogrammer. I dette arbeidet vil også dimensjonering av utdanningene i forhold til etterspørsel, bli vurdert. Økonomisk vurdering og analyse vil ha en sentral plass i saken
- Dersom høgskolen skal imøtekomme samfunns- og næringslivets behov på en smidig måte, må høgskolen inngå allianser med disse og sørge for annen finansieringsordning enn over statsbudsjettet

- Metningsdykkerutdanning

Høgskolen i Bergen / AI har siden høsten 2006 hatt ansvaret for gjennomføring av et prosjekt i forbindelse med etablering av metningsdykkerutdanning i Bergen. Prosjektet er et samarbeid mellom høgskolen, StatoilHydro og NUI AS. Prosjektet har en kostnadsramme på 56.1 millioner kr.

En beregner oppstart av metningsdykkerutdanning våren 2008 (Trinn 1), og ”ferdigstillelse” av hovedløsning (Trinn 2) i 2009.

Prosjektet tar utgangspunkt i St.prp. nr. 1 (2006-2007), rapporten ”Samarbeid mellom Høgskolen i Bergen og NUI AS”, datert 29.06.2006, og Prosjekthåndbok, godkjent av Styringsgruppen 18. januar 2007.

Følgende aktiviteter skal gjennomføres i 2008:

- Oppfølging av Trinn 1 (midlertidig løsning) med plan om iverksetting i april 2008
- Oppfølging av inngåtte kontrakter fra 12. november 2007
- Tilrettelegging for oppstart av utdanningen basert på hovedløsningen (Trinn 2) våren 2009

1.1.4 Praksisinstitusjonene skal oppleve at den kunnskap studentene har er relevant for det yrket de utdannes til.

En kandidatundersøkelse som ble gjennomført av Karrieresenteret i Bergen høsten 2007, viser at de uteksaminerte studentene fra Høgskolen i Bergen har gode jobbmuligheter. De aller fleste har raskt fått relevant arbeid i forhold til sin utdanning.

Risikovurdering

I tillegg til spørsmål om jobb, har undersøkelsen også noen spørsmål om utdanningen studentene har fått ved høgskolen oppleves som relevant for det arbeidet de nå har. Svarene viser at ca 72 % sier at utdanningene har gitt tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter til å mestre jobben.

Kandidatundersøkelsen er ingen relevansundersøkelse. Fordi relevans er svært viktig i profesjonsutdanninger, vil det være viktig å gjennomføre en mer omfattende og grundig kartlegging av disse spørsmålene. Risikoen er at utdanningen ikke gir den kompetanse yrket krever.

Tiltak

- Høgskolen vil gjennomføre en relevansundersøkelse for noen utvalgte studier. Styret vil bli forelagt projektskisse til dette prosjektet i løpet av 2008. HiB deltar i Høgskolen i Oslo sitt prosjekt Stud Data. Her kan det hentes ut data om høgskolens kandidater under og etter studiet, som kan brukes i en relevansundersøkelse.
- Gjennomføre prosjekt i samarbeid med Helse Bergen og de andre høyskolene om Rolleavklaring i praksis. Prosjektet finansieres over ”samarbeidsmidlene”.

Virksomhetsmål 1.2

Høyskolene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

1.2.1 Nye studiepoeng per egenfinansiert student per år.

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	54,4	50,6	51,2	50
AI	45,9	46,1	45,8	46
AHS	51,5	55,8	56,1	52
Snitt	50,6	50,8	50,2	

Risikovurdering

- Mange studenter er ikke "heltidsstudenter" i den forstand at de bruker all tid på sine studier.
- Mange jobber ved siden av studiene og da er det en risiko for at de ikke klarer å ha full studieprogresjon. Høgskolen ligger likevel høyt i studiepoengproduksjon pr student.

Tiltak

- Profesjonsstudiene utgjør hovedtyngden av høgskolens studier. Dette er studier med stort innslag av praksis. Høgskolen skal arbeide spesielt mot to forhold: skaffe gode praksisplasser og legge til rette for utfordrende studentdeltakelse i de fagliges FoU-arbeid, og slik skape engasjement i utdanningen og for yrket.
- Kartlegge årsakene til at studentene ikke fullfører studiene (jf tiltak punkt 1.1.2)
- Tett oppfølging, jevnlig studieprogresjonskrav og tilbakemelding, (jf tiltak punkt 1.1.2)

1.2.2 Studenter per undervisnings-, forsker- og formidlingsstilling (årsverk)

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	13,1	14,4	14,2	14
AI	18,6	19,3	18,3	17,5
AHS	13,5	13,2	12,2	14
TOTALT	14,7	15,2	14,7	15,1

Risikovurdering

- Grunnlaget for beregningene er antall faste stillinger. Tallet for AI er svært lavt i 2007 p.g.a. ubesatte stillinger, mange permisjoner og svært mange i midlertidige stillinger. Avdeling for ingeniørutdanning har i tillegg 13 ansatte som drifter laboratorier, holder utstyr ved like og hjelper faglærerne med å tilrettelegge for laboratorieundervisning
- Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for helse- og sosialfag har stort innslag av praksisveiledning, i tillegg til sine faste stillinger. I tillegg er det her også mange permisjoner og midlertidige stillinger.
- På AI er det problemer med å rekruttere tilstrekkelig kvalifiserte nye lærere og beholde dem som er der.

Tiltak

- Arbeide for å få bedre oversikter over studenter per fagstilling og gi en vurdering om dette på det enkelte studie.
- Iversette tiltak for å få et mer forsvarlig forholdstall, der dette er nødvendig.
- Arbeide målbevisst for å rekruttere og beholde fagpersonale, bl.a. ved å legge vekt på de positive sidene ved å være tilsatt i høgskolen. Utarbeide en helhetlig strategi for rekruttering. Avdelingene konkurrerer ofte med ulike aktører i kampen om arbeidskraft (AI med det private næringsliv), og dette må gjenspeiles i høgskolens rekrutteringsstrategier.

1.2.3 Studentene skal ha godt faglig læringsutbytte ved HiB

Mål: Best mulig faglig læringsutbytte

I studentenes evaluering av utdanningen som skal gjennomføres på alle studier, får vi data om faglig læringsutbytte. Foreløpig har vi ikke sammenlignbare data som gjør at vi kan føre det inn i en tabell. Evalueringene gir et bilde av hvor tilfredse studentene er med det faglige tilbudet, lærernes faglige og pedagogiske kompetanse, lærings- og vurderingsformer, pensum/litteratur, rammefaktorer som bibliotek, lokaler etc.

Funn

- Studentene vurderer de faglig tilsatte som faglig dyktige, men at den pedagogiske kompetansen ikke er like god.
- ”Den gode pedagogen” har god formidlingsevne, har et pedagogisk repertoar, er faglig dyktig, er engasjert
- Studentene er stort sett fornøyde med de ulike lærings- og vurderingsformene, der variasjon vurderes som positivt for læringsutbyttet.
- Praksis scorer høyest på læringsutbytte.
- Studentene er svært godt fornøyde med It´s learning som studiestøttesystem

Risikovurdering

- Manglende pedagogisk kompetanse hos faglærerne
- Ensidig læringsyn / bruk av lærings- og vurderingsformer og dårlig utnytting av læringspotensialet
- Manglende oppfølging av studentene
- Manglende oppfølging av studentenes evalueringer
- For lite vektlegging på refleksjon, utfordrende oppgaver, veiledning

Tiltak

- Resultat av studentenes og faglærernes evalueringer av utdanningen skal danne grunnlag for endring/forbedringstiltak i det enkelte program/utdanning/emne. Tilbakemeldinger fra studentene tilstrebes løst på lavest mulige nivå, drøftes i fagutvalgene.
- Videreføre tiltak for å øke den pedagogiske kompetansen – utvikle ”den gode pedagogen” – kurs i høgskolepedagogikk, kollegaveiledning, lederoppfølging
- Varierte lærings- og vurderingsformer
- God oppfølging av studentene

Virksomhetsmål 1.3

Høgskolene skal ha internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

1.3.1 Antall utvekslingsstudenter (inn/utreisende)

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	7/12	10/14	16/25	20/50
AI	33/15	20/46	17/44	20/45
AHS	27/89	32/123	35/79	40/100
TOTALT	67/116	62/178	66/138	80/195

Kvotestudenter

Høgskolen er tildelt 10 nye kvoteplasser for studieåret 08/09, 15 for 09/10 og 17 for 10/11.

Kvoteplassene er knyttet til masterstudier

Risikovurdering

- **Antallet tilbud om utveksling som er kvalitetssikret.** Det er viktig for studentene at det i størst mulig grad er lagt til rette for utveksling slik at det ikke innbærer urimelig mye arbeid for studentene å få en faglig forhåndsgodkjenning.
- **Realistisk målsetting.** For 2007 ble målene satt for høyt og vil bli korrigert for 2008 ut fra faktiske forhold.
- **Informasjon.** Studentene etterlyser både faglig og administrativ informasjon om muligheter for utveksling. Mangel på informasjon kan bidra til at studentene ikke blir kjent med de mulighetene som eksisterer.
- **Faglig aksept.** Dersom studentene får signaler om at utveksling ikke utgjør et positivt element i utdanningen kan de oppleve det som hemmende og velge denne muligheten bort.

Tiltak

- Alle studieprogrammer må tilby forhåndsgodkjente "utvekslingspakker" slik at studentene vet a) **når** de kan dra ut, b) **hvor** de kan dra og c) **hva** de kan studere ved vertsinstisusjonen. Dette er noe studentene ofte etterlyser.
- I 2008 vil det bli foretatt en vurdering av avtaler som er inngått og laget en plan ved hver avdeling for oppfølging av disse.
- Den internasjonale dimensjon integreres i alle studie-/fagplaner.
- Høgskolen skal ha relevante og oppdaterte nettsider som et viktig virkemiddel i arbeidet med studentutveksling.
- Det utvikles brosjyremateriell som skal inspirere til og informere om utvekslingsopphold som en del av utdanningen ved HiB.
- Det settes av midler over strategisk budsjett for hver avdeling som øremerkes internasjonaliseringstiltak.
- Det settes av midler over strategisk budsjett til sentrale tiltak.
- Kontaktpersonene kjenner tilbudet og promoterer det blant andre ansatte og studenter ved enheten.

1.3.2 Antall fremmedspråklige utdanningstilbud (minimum 30 studiepoeng)

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	0	0	0	1
AI	0	0	0	1
AHS	0	1	1	1
TOTALT	0	1	1	3

Risikovurdering

- Mangel på ressurser – det er ressurskrevende å utvikle og gjennomføre studietilbud på engelsk
- Mangel på kompetanse – fagpersonalet må kunne undervise og veilede på engelsk.

Tiltak

- Høgskolen har som mål at hver avdeling skal tilby minst ett kurs på engelsk på minimum 30 studiepoeng innen 2010. Pr. i dag er det bare AHS som har et slikt tilbud. Hver avdeling må sette opp tiltak for hvordan denne målsettingen skal nås.
- Sette av ressurser
- Tilby kurs i å undervise på engelsk

1.3.3 Antall emner på engelsk som en del av en norsk grad (minimum 3 mnd)

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	0	1	4	4
AI	2	3	5	8
AHS	2	2	5	5
TOTALT	4	6	14	17

Risikovurdering

- Avdelingene må ha tilstrekkelig ressurser til å utvikle/omforme emner til engelsk.
- Fagplanene må være utformet slik at det lar seg gjøre å gjennomføre og avslutte et emne innenfor en avgrenset periode som passer for å ta imot studenter utenfra.
- Fagpersonalet må ha tilstrekkelig språkkunnskap for å kunne undervise på et fremmedspråk.

Tiltak

- Avdelingene skal i sin årsplan utarbeide tiltak for å nå målene.
- Det arrangeres kurs i undervisning på engelsk for fagtilsatte ved HiB
- Internasjonalisering hjemme med internasjonale gjesteforelesere

Sektormål 2 Høgskolen skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid. Høgskolene har ansvar for utvikling av praktisk rettet forskning og utviklingsarbeid på sine fagområder.

Under sektormål 2 skal høyskolen i 2008 legge vekt på:

- omtale arbeidet med å konkretisere innsatsen og utvikle fagmiljøene gjennom samarbeid i egen institusjon eller mellom institusjonene

HiB vil i løpet av 2008 foreta en identifisering av strategiske og tverrfaglige FoU-program som kan bygges opp over flere år, der høgskolen skal utvikle en ledende posisjon regionalt og gjerne nasjonalt. Programmene skal være paraplyprosjekt ledet av en professor eller en førsteamanuensis, og være organisert i underprosjekt/forskningsgrupper med egne gruppeledere. Programmene skal være forankret i fagmiljøene ved avdelinger og sentre, og driftes gjennom sentrene. De bør helst knyttes opp mot etablerte/planlagte masterstudium, og ha utstrakt samarbeid med andre nasjonale og internasjonale forskningsmiljø, samfunns- og næringsliv. Videre skal de dekke hele kunnskapskjeden fra forskning og utdanning til utvikling og nyskaping, og ha egne vitenskapelige rådgivningskomitéer med utenlandsk deltakelse. Strategiske midler vil bli satt til rådighet i 2008 for å starte utviklingen av disse programområdene, men det forventes at dette får kraft først i 2009. Høgskolen har som langsiktig mål å etablere doktorgradsutdanning innen noen av disse satsingsfeltene som utvikles i form av forskningsprogrammer. Professorkompetanse vil primært rettes inn mot slike FoU-programmer.

For å sikre bredde i FoU-aktiviteten vil høgskolen i tillegg identifisere nisjeområder der noen fagmiljø bør inngå samarbeid med og delta i andre institusjoners satsingsfelt.

Høgskolen vil i løpet av 2008 foreta en kartlegging av eksterne FoU-samarbeidsparter for å vurdere bredde og spissing i relasjoner til andre FoU-institusjoner, samfunns- og næringsliv.

En ny handlingsplan for FoU vil bli implementert i 2008, denne vil omtale mål, aktiviteter/kriterier og ansvarsfordeling i en slik prosess.

- omtale tiltak for å øke gjennomstrømningen i forskerutdanningen

Handlingsplan for FoU vil konkret omtale tiltak for å forbedre kvalitet i forskerutdanningen. HiB vil identifisere områder for utlysning av stipendiater i de stillinger det er gitt bevilgning for og lyse disse ut samlet for sikte på tilsetning innen september 2008. Utlysning vil bli kvalitetssikret gjennom sentralt FoU-utvalg. HiB vil her utvikle klare kriterier for utvelgelse av kandidater, for å øke kvalitet og sikre rask tilsetning, og sikre at ansettelse er i tråd med føringene fra departement mht å styrke regional utvikling og praksisrettet FoU i profesjonsutdanningene. HiB vil samarbeide tett med gradsinstitusjoner og praksisfeltet for å få en best mulig veiledningssituasjon for disse stipendiatene.

Siden høgskolens stipendiater følger doktorgradsprogrammer utenfor høgskolen, ofte med hovedveileder ved gradsinstitusjon, er gjennomføringen sterkt avhengig av tilrettelegging ved gradsinstitusjon. Høgskolen vil i 2008 starte et kvalitetssikringsarbeid rettet mot ansettelse av alle typer stipendiater uavhengig av finansieringskilde, for å sikre at de blir integrert i gode forskningsmiljø og i forskerskoler der det er mulig, og at kontrakten med gradsinstitusjon foreligger i tråd med regelverket.

HiB vil gjennom UH-Nett Vest samarbeide med UiB/HSH/HSF om forskerutdanningen og koble dette mot samfunns- og næringsliv der det er naturlig. HiB vil legge til rette for å integrere sine fagmiljøer inn i forskerskoler som går på tvers av institusjoner.

- omtale tiltak for å øke forskningsmidlene fra NFR

Konkrete tiltak vil bli satt inn for å øke tildeling av midler fra Norges forskningsråd. Det vil bli holdt informasjonsseminar, søknadskurs og prosjektspesifikk veiledning rettet mot søkere. Sentral administrativ stab vil styrkes for utforming og drifting av prosjekter. Høgskolen vil også øke antall ansatte med professor- og førstekompetanse, slik at forskningsmiljøet har større potensial for slik aktivitet.

HiB vil være spesielt oppmerksom mot forskningsrådets nye policynotat rettet mot høyskolesektoren, VRI-programmet, opprettelse av ordningen for regionale forskningsfond samt mot andre innovasjonsprogrammer og tematiske programmer relevante for høgskolen. Her vil både forskerprosjekt, brukerstyrte prosjekter og prosjekter med brukermedvirkning bli viktige virkemiddel.

- omtale hvordan institusjonen bedrer samarbeid med internasjonal utdannings- og forskningsvirksomhet

HiB vil i 2008 starte informasjons- og veiledningsarbeid rettet mot EUs rammeprogram for forskning for å komme inn i konsortier koordinert av andre institusjoner. Konkurransen er hard, og høgskolen har ikke ressurser til å sette seg høye mål innenfor dette programmet. Høgskolen vil også se på muligheten for deltakelse i andre EU-program, slik som utviklingsprogrammet E-learning.

HiB tar også sikte på å utvikle sine muligheter for deltakelse i andre internasjonale programmer som ikke gir uttelling i form av RBO-midler, men som er faglig viktige for høgskolen (NUFU, Nordforsk, etc.).

Det vil videre settes av strategiske midler og utvikles insentiver for deltakelse i internasjonale konferanser og nettverk, samt for utvikling av FoU-spesifikke bilaterale samarbeidsavtaler med andre institusjoner.

Høgskolen vil legge til rette for utenlandsopphold for forskere og stipendiater gjennom søknader med finansiering fra Norges forskningsråd og egne midler.

HiB vil i 2008 kartlegge sitt internasjonale FoU-samarbeid, for på sikt å kunne drive en mer målrettet utvikling av FoU-satsingene, jf første kulepunkt ovenfor.

Virksomhetsmål 2.1

Høgskolen skal medvirke til profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionen.

2.1.1 Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	12	18	(20) 45	50
AI	8	23	(11) 27	30
AHS	15	15	(15) 33	35
TOTALT	35	56	(46) 105	115

Risikovurdering

- Høgskolen har hatt sterk fokus på kompetanseøkning de siste årene. 2007 ble et rekordår for ansatte som tok doktorgrad og fikk opprykk ved høgskolen. Dette reflekteres også antall publikasjoner. En kan imidlertid ikke forvente samme økning i 2008 som i 2007. Høgskolen vil likevel sette seg mål om en viss økning.
- Profesjonsutdanningene henger fortsatt etter mht internasjonalisering av FoU i forhold til universitetene. Dette reflekteres i retning, kvalitet og omfang av publikasjoner, men utviklingen er positiv. Dette henger sammen med økningen i førstekompetanse, som varierer mellom avdelingene. Høgskolen ligger likevel godt i an i forhold til andre høgskoler med hensyn til publikasjoner på nivå 2 (14,6 % mot gjennomsnittlig 12,6 % for de statlige høgskolene i 2006).
- Høgskolen har totalt sett små ressurser avsatt til FoU i forhold til vitenskapelige høyskoler. HiB har mål om 25 % gjennomsnittlig FoU-tid for faglig tilsatte, men det er kun AL og AHS som har nådd dette målet. Det er kun små øremerkede midler fra departementet.
- Tildeling til FoU-tid er ennå ikke tilstrekkelig kvalitetssikret i forhold til krav om oppnådde resultater i form av publikasjonspoeng
- Nyrekruttering av førstekompetanse er vanskelig i enkelte fag, spesielt innen realfagene.

Tiltak

- Øke antallet professorer i strategiske fag og faglig tilsatte med dr. grad.
- Øke antall bistillinger med professorkompetanse i strategiske fag.
- Øke kvalitet i tildelt FoU-tid, og sette krav til prosjektbeskrivelse og publisering.
- Vurdere muligheter for å legge til rette for sammenhengende FoU-tid.
- Etablere større, strategiske forskningsprogrammer som inkluderer internasjonalt samarbeid. Det er avsatt 3,1 millioner kroner i strategiske midler fra sentralt hold til dette i 2008.
- Videreutvikle incentiver og opplæring i publisering for å oppnå flere publikasjoner i nivå2-tidskrifter
- Videreføre årlig FoU-pris

2.1.2 NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling (i tusen kr)

Enhet	Resultat			Mål 2008
	2005	2006	2007	
AL	1550	1500	1514	2000
AI	2178	2409	2877	4000
AHS	0	0	0	1000
TOTALT	3728	3909	4391	7000

Risikovurdering

- HiB har små øremerkede ressurser avsatt til FoU relativt til universiteter og forskningsinstitutter som en konkurrerer med.
- Høgskolens profil passer kun delvis med forskningsrådets tematiske programmer.
- Kort/fersk forskningstradisjon gjør at det ikke er en utbredt kultur blant fagpersonale for å søke NFR-prosjekter. Det tar tid å bygge en FoU-kultur med kompetanse til å kunne gjøre seg nytte av konkurranseutsatte eksterne midler. Høgskolene må konkurrere med godt etablerte frontforskingsmiljøer om midlene, noe som er en stor utfordring tatt i betraktning den totale lave innvilgningsprosent forskningsrådet har på innsendte søknader. Under halvparten av støtteverdige prosjekter får innvilgning, og høgskolene

når ikke opp i konkurransen med større forskingsmiljøer ved universitetene og instituttene. Egne høgskoleprogrammer i NFR må videreføres om det settes like krav til høgskoler som til universiteter.

Tiltak

Generelle tiltak er også omtalt innledningsvis under kulepunktene. Spesielle tiltak vil være:

- Økning i rekruttering av førstekompetanse og forskere med erfaring fra eksterne finansieringskilder til strategiske FoU-satsingsområder (i form av faste stillinger og bistillinger).
- Informasjon, opplæring og etablering av administrativt støtteapparat
- Bedre utnyttelse av strategiske midler til posisjonering for prosjekt- og programutvikling (inkludert midler til vitenskapelig utstyr), for å gjøre forskningsgruppene konkurransedyktige.
- Belønningsordninger for innvilgede prosjekter. Det er avsatt 2 millioner kroner i reserve til egenandeler i FoU-prosjekter i 2008.

2.1.3 Utveksling av ansatte via programavtaler

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	18	9	7	12
AI	1	3	3	5
AHS	28	20	15	30
TOTALT	47	32	25	47

Risikovurdering

- Fagtilsatte må ha sammenhengende tid til å reise ut, noe som er en utfordring ved stor undervisningsbelastning ved høgskolene.
- Fagtilsatte må ha tilstrekkelige ressurser til å reise ut
- Rutinene for registrering er ikke tilstrekkelige. Høgskolen har brukt FS til registrering av utveksling ansatte. Det er ikke lengre mulig å registrere innkommende gjestelærere/forskere i FS pga restriksjoner fra SO knyttet til oppretting av erstatningsnummer (midlertidig personnummer). Tallene over inkluderer derfor kun utreiser. Om ikke FS er villig til å endre på dette, vil HiB i 2008 finne andre registreringsmåter for utveksling av ansatte.

Tiltak

- Legge til rette for at fagtilsatte får tid på arbeidsplanen for utveksling
- Det vil settes av strategiske midler til internasjonal utveksling
- Høgskolen bør kombinere opphold rettet mot lærerutveksling/ansatte-utveksling i utdanningsprogrammene med opphold rettet mot FoU for å effektivisere sin internasjonale virksomhet og få større utbytte
- Øke innsatsen for å identifisere gode utenlandske samarbeidsmiljø

2.1.4 EU-tildeling per undervisnings-, forsknings og formidlingsstilling (i tusen kroner)

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	306	115	593	0
AI	34	0	141	100
AHS	227	631	567	700
TOTALT	567	746	1301	800

Risikovurdering og tiltak

blir de samme som for punkt 2.1.2. Tiltak er også omtalt innledningsvis under kulepunktene. Det blir en stor risiko å ta på seg koordinering av EU-prosjekt mht til ressurser som må nedlegges i søknad og i forhold til innvilgelsesprosent. EUs syvende rammeprogram er blitt ekstremt konkurranseutsatt, og høgskolen vil derfor primært satse på partnerskap i prosjekter koordinert av andre institusjoner. Imidlertid er deltakelse i søknader i seg selv et viktig virkemiddel for internasjonal nettverksbygging, som kan gi utslag i økt kvalitet i forskning og publisering selv om konkrete prosjekt ikke bli innvilget.

Generelle kommentarer til styringsparametrene under virksomhetsmål 2.1

Høgskolen vil i 2008 fortsette å legge vekt på kompetanseheving innen FoU/N. I tillegg til nyrekruttering og internutvikling av førstekompetanse bidrar opprettelse av bistillinger til viktig kompetanseheving, spesielt i forhold til veiledning av stipendiater (omtalt nedenfor under 2.2). Det er også viktig å benytte bistillinger som virkemiddel for internasjonalt samarbeid, ved at de som ansettes i slike stillinger har hovedstilling ved utenlandske institusjoner av god kvalitet og relevans.

Regionale samarbeidsrelasjoner innen FoU og Nyskaping er omtalt under sektormål 3. Etablering av slike samarbeidsrelasjoner krever mye tid, og ofte med langsiktige mål.

Virksomhetsmål 2.2

Høgskoler med forskerutdanning skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet, som er innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og i samfunnet for øvrig. Høgskoler som tildeles stipendiattstillinger skal sørge for god gjennomføring av forskerutdanningen.

Høgskolen i Bergen viser her til kravene om øvrig rapportering (avsnitt 4.3.8 i tildelingsbrev av 20.12.07) for høgskoler som har fått stipendiattstillinger uten å ha rett til selv å gi doktorgrad. Høgskolen i Bergen har valgt å inkorporere disse kravene under sektormål 2 ettersom de naturlig hører hjemme i dette avsnittet. Tiltak er omtalt under kulepunktet ”omtale tiltak for å øke gjennomstrømningen i forskerutdanningen” som finnes innledningsvis til sektormål 2.

2.2.1 Nye doktorgradsavtaler, hele 2008

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges Forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	kvinner
AHS	2	1	1		1	1
AL	2	1	1	1		
AI	2	1	1		1	1
Totalt	6	3	3		2	2

Merknad

Tabellen omfatter antall personer som vi planlegger skal inngå nye doktorgradsavtaler (i organisert forskerutdanning) i løpet av 2008. (Det kreves at personene er aktive i doktorgradsprogrammet og at de omfattes av konkrete doktorgradsavtaler.)

2.2.2 Samtlige doktorgradsavtaler, høst 2008

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges Forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	kvinner
AHS	21	17	1	1	6	6
AL	11	7	1			
AI	4	1				
Totalt	36	25	2	1	6	6

Merknad

Tabellen omfatter totalt antall personer med doktorgradsavtaler (i organisert forskerutdanning) høstsemesteret 2008. Det kreves at personene er aktive i doktorgradsprogrammet og at de omfattes av en konkret doktorgradsavtale. Data rapporteres etter finansieringskilde.

2.2.3 Avlagte doktorgrader, hele 2008

Studium (DBH-kategorier)	Finansiert over institusjonens grunnbudsjett		Finansiert over Norges Forskningsråd		Finansiert over andre eksterne kilder	
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	kvinner
AHS	4	4				
AL	3	2	1	1		
AI	2	1	1			
Totalt	9	7	2	1		

Merknad

Tabellen omfatter avlagte doktorgrader, inkludert dr.philos. Det tas utgangspunkt i disputasdato for hvilket år/semester en kandidat rapporteres. Det rapporteres etter finansieringskilde.

Sektormål 3 Høgskolen skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Høgskolen skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Under sektormål 3 skal høyskolen i 2008 legge vekt på:

- omtale arbeidet for å styrke bidraget til regional utvikling og innovasjon

Senter for nyskaping (SfN) vil være en sentral aktør i høgskolens bidrag til regional utvikling og innovasjon. Gjennom senteret vil HiB blant annet videreutvikle samarbeidet med CMR om koordineringa av VRI-programmet for å styrke den regionale næringsutvikling gjennom økt samhandling mellom forskningsinstitusjoner, virkemiddelapparat og bedrifter i regionen. Koordineringen vil utføres på vegne av Hordaland fylkeskommune.

Høsten 2007 ble Nyskapingsparken Inkubator åpnet. Driftsansvaret er lagt til Senter for nyskaping ved Høgskolen i Bergen. Det er Høgskolen i Bergen (HiB), Universitetet i Bergen (UiB), Norges Handelshøyskole (NHH) og Kunsthøgskolen i Bergen (KHiB) som samlet står bak Nyskapingsparken Inkubator. Den nye, regionale inkubatoren er resultatet av en sammenslåing av Sarsia Innovation Inkubator, Høgskolen i Bergen Inkubator og Akademikerbedriften. Inkubatoren skal være en fødselshjelp for nystartede bedrifter fra utdannings- og forskningsmiljøene i Bergen. Dette blir et viktig virkemiddel for regional utvikling i 2008.

Gjennom det heleide selskapet NCE SubSea Drift as vil HiB fasilitere koordineringen av *NCE SubSea Centre of Expertise* bestående av 9 partnerbedrifter, 43 medlemsbedrifter, 6 FoU-aktører, 4 fylkeskommuner samt Fylkesmannen. NCE-programmet skal bidra til å målrette, forbedre og akselerere pågående utviklingsprosesser i disse klyngene. Bedriftene skal få et bedre grunnlag for å iverksette og gjennomføre krevende innovasjonsprosesser, basert på samarbeid med relevante bedriftspartnere og kunnskapsaktører. Det skal også gis bedre grobunn for nye virksomheter, gjennom kommersialisering av nye forretningsideer og gjennom lokalisering av eksterne virksomheter i klyngen. Dette er i verdenssammenheng en unik næringsklynge i undervannsoptimeringer.

Gjennom Christian Michelsens Centre for forskningsbasert innovasjon vil høyskolen delta i utvikling av ny instrumentering og målevitenskap rettet mot energi, petroleum og andre marine fagområder sammen med en rekke bedrifter i regionen. HiB vil utlyse en av de bevilgede stipendiatstillingene innenfor dette regionale utviklingsfeltet.

Videre vil HiB videreutvikle sitt gode samarbeid med andre næringsklynger i regionen, som Osterfjorden næringsutvikling, som utnytter høgskolens kompetanse gjennom skreddersydde utviklingsprosjekter hovedsakelig utført av studenter.

Videre skal HiB samarbeide med UiB og NHH om opplæring i entreprenørskap, og i 2008 vil HiB ansette professor i innen dette fagområdet.

HiB skal fortsette sin inkubatorvirksomhet ved Bergen Vitensenter i samarbeid med UiB, Bergen Teknologioverføring (BTO), NHH og Sarsia Innovation as. Samarbeidet med BTO og InnovationNet om ideutvikling og kommersialisering vil videreutvikles.

Samarbeidet med Helse Vest, Bergen-, Fjell og Osterøy kommuner og Hordaland fylkeskommune om nyskappingsprosjekter innen helse og sosial, skole, kunst og kultur skal videreutvikles. Utvikling av kunnskapsbasert praksis vil her stå sentralt innen helse, omsorg og skole gjennom Senter for Kunnskapsbasert praksis og det nyetablerte Senter for

utdanningsforskning. Senter for kunsthøgskolen, kultur og kommunikasjon skal i 2008 utvikles til å bli en bærebjelke for samarbeid med regionale kulturinstitusjoner og næringsliv innen disse fagområdene. Mediesenteret vil videreutvikle direkte samarbeid med film- og medieselskap både regionalt og nasjonalt, i tillegg til økt fokus på utvikling av e-læring og bruk av nye medier i samarbeid med andre fagmiljøer ved høgskolen.

- omtale arbeidet med å øke de eksternfinansierte inntektene

Høgskolen vil i 2008 sentralisere og styrke administrative støttefunksjoner rettet mot ekstern finansiering. Gjennom høgskolens nye handlingsplan for FoU legges det til rette for å intensivere søknadsarbeidet mot Norges forskningsråd, EU og andre eksterne kilder.

Høgskolen vil i 2008 også sentralisere det administrative arbeidet rettet mot etter- og videreutdanning og oppdragsvirksomhet for å kunne optimalisere virksomheten og øke inntektene. Høgskolen vil i 2008 etablere en egen styringsgruppe/referansegruppe for etter- og videreutdanning (EVU) og oppdragsvirksomhet som ledes av forskningsdirektøren og som har representanter fra høgskolens avdelinger, offentlig- og privat sektor.

- omtale arbeidet med å gjøre utdanningene tilgjengelige og fleksible for hele befolkningen, uavhengig av bosted og livssituasjon

Det er en målsetning for høgskolen å få etablert et godt samarbeid med samfunns- og næringsliv bl.a. for å gjøre etter- og videreutdanning og brukerrettet formidling tilgjengelig og fleksibelt. Ved å få flere av våre etter- og videreutdanninger som oppdrag oppnås en bedre tilpasning til deltakerne og deres livssituasjon slik at undervisningstidspunkt, -sted og fagtilbud generelt kan målrettes. Oppdragsgiver kan i denne sammenheng være bl.a. arbeidsgivere (både private og offentlige), bransjeorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner, departement og direktorat. Det er i den forbindelse også et mål å få alle etter- og videreutdanninger nettbasert eller nettstøttet (samlinger med bruk av studiestøttesystem mellom samlingene). Det er også viktig å videreføre arbeidet med å gjøre høgskolen til en mer fleksibel organisasjon som evner å raskt omstille seg i forhold til endringer i rammevilkår og fagportefølje for etter- og videreutdanningsfeltet samt annen brukerrettet formidling.

- vise tiltak for å styrke publisering og formidling

Høgskolen i Bergen vil i løpet av våren 2008 ha utviklet en handlingsplan for FoU som vil presentere konkrete mål for 2008 med hensyn til publisering, brukerrettet og allmennrettet formidling: faglige tidsskrift, egen skriftserie, web-formidling, mediekontakt, og Alumnus nettverket, samarbeid med regionale, lokale og nasjonale myndigheter, samarbeid med organisasjoner etc.

Publisering av forskning

Det vil i 2008 bli satt i gang tiltak for å øke publisering i faglige tidsskrift generelt (publikasjonspoeng) og øke kvaliteten av publiseringen (flere publikasjoner i nivå2-tidsskrifter), også omtalt under sektormål 2. Høgskolen vil i regi av Biblioteket fortsette å tilby kurs i Endnote, samt drive opplysning og opplæring i publisering og registrering av publikasjoner. Incentiver vil bli lagt til rette for at faglig ansatte med FoU-tid skal få anledning til å presentere sitt arbeid på internasjonale fagkonferanser. Alle dr.gradsstipendiater, som er tilsatt ved høgskolen, får opplæring i publisering og formidling.

Brukerrettet FoU-formidling

I forhold til brukerrettet forskningsformidling vil det bli lagt vekt på samarbeid med praksisfeltet innen helse- og sosialfag, skoler og næringsliv. Her vil tett dialog med regionale offentlige

aktører som Helse Vest, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune bli viktig. Videre vil høgskolen ha tett samspill med regionalt næringsliv gjennom seminaraktiviteter i for eksempel NCE SubSea, Osterfjorden næringspark og Christian Michelsen Senter for Forskningsbasert Innovasjon. Høgskolen vil også i 2008 videreutvikle Alumnus-nettverket som en viktig faktor i slik brukerrettet formidling. Høgskolen har videre som mål å videreutvikle/inngå nye samarbeidsavtaler med kommuner i regionen for spesifikk brukerrettet formidling i form av etter- og videreutdanningstilbud og konsulentoppdrag. I dette arbeidet vil høgskolens nettsider spille en stadig viktigere rolle.

Allmennrettet FoU-formidling

Høgskolen i Bergen skal arbeide målrettet med allmennrettet forskningsformidling gjennom flere kanaler: Høgskolens nettsider (og nyhetsbrev), forskning.no, Forskningsdagene i Bergen, populærvitenskapelige foredrag (blant annet på VilVite) samt gjennom media. Høgskolen vil fortsette sin tette dialog med regionale aviser for å fremme interessante prosjekt og resultater av FoU (eks. Ukens ugle i BT). Det vil bli gitt tilbud om medietreningskurs til faglig og administrativ ansatte som har behov for slikt. Høgskolen har intern kompetanse på dette området.

Virksomhetsmål 3.1

Høgskolen skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU - virksomheten.

Høgskolen i Bergen har en viktig samfunnsoppgave med hensyn til formidling, og tar sikte på øke både forskerrettet, brukerrettet og allmennrettet formidlingsaktivitet i 2008. Kvalitative parametere er oppgitt ovenfor. I tillegg til KDs egne parametere for publisering (oppgitt under sektormål 2), vil høgskolen benytte egne målparametere for slik formidling. Høgskolen har gode rutiner for opplæring og registrering i Forskdok, og vil stadig bedre og optimalisere disse rutinene. Forskdok er således også et godt verktøy for resultatmåling av brukerrettet og allmennrettet formidling.

3.1.1 Høgskolens egne kvantitative styringsparametere for formidling

Total registrering av publisering samt bruker- og allmennrettet formidling i FORSKDOK:

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AHS	220	239	286	300
AI	83	90	82	100
AL	288	260	326	350
SA	3	7	10	15
TOTALT	594	596	704	750

Risikovurdering

- Feilregistreringer forekommer, og utilstrekkelig registrering forekommer. HiB estimerer at Forskdok inneholder 90 % av total publisering og formidling, hvorav vitenskapelig publisering utgjør ca 15 % av registreringene.
- Aspekter beskrevet under punkt 2.1.1 gir også utslag for det totale formidlingsomfanget.

Tiltak

- Kurs i formidling og medietrening

- Opplæring i bruk av og registrering i Forskdok
- For intern rapportering vil en bryte ned total formidlingskomponent i følgende kategorier for å analysere utviklingen og sette inn nødvendige tiltak ved hver avdeling:
  - Vitenskapelige artikler og bokkapitler (FORSKDOK A11 -32)
  - Avhandlinger, monografier, lærebøker (FORSKDOK B og C)
  - Utvikling og formidling av musikk, kunst, bilde, programvare (FORSKDOK E11-22, X11-13, X99)
  - Kronikk, anmeldelse, deltakelse i media m.m.(FORSKDOK A41-52, X15)
  - Presentasjoner på konferanser, fagmøter, foredrag, forelesninger,
  - posters, abstracts (FORSKDOK A33, A 53, D, X99)
- Utvikle incentiver for allmenn og brukerrettet formidling
- Kontinuerlig videreutvikling av nettsider

Virksomhetsmål 3.2

Høgskolen skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

Høgskolens kvalitative omtale av tiltak på dette feltet er omtalt innledningsvis under sektormålet.

3.2.1 Omfang av eksternt finansiert virksomhet (EFV) (i tusen kr)

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	9798	9636	12187	11 000
AI	4244	6873	10064	7 000
AHS	24080	23494	13951	16 000
SA(mediesenteret)				6 000
TOTALT	38122	40002	36202	40 000

Risikovurdering

- HiB har en utfordring med å øke EFV med finansiering i form av oppdrag og støtte fra nærings- og samfunnslivet. Aktivitet på dette punktet er omtalt innledningsvis til sektormålet.
- Organisering av EFV-virksomheten.

Tiltak

- Utviklingen av HiBs sentre vil her spille en viktig rolle (se nedenfor pkt 3.3).
- Høgskolen har etablert en egen Seksjon forskning og eksternt samhandling. Denne har som mål å arbeide aktivt mot samfunns og næringsliv. I løpet av 2008 vil det bli foretatt en kartlegging av alle eksterne samarbeidspartnere, både nasjonalt og internasjonalt for å vurdere omfanget av aktiviteten og tiltak som må settes inn for å styrke spesielle satsingsområder. Det antas at det vil ta et par år før en ser effekten av dette arbeidet.
- Opplæring i regelverk mm for alle ved HiB som er engasjert i EFV-virksomhet.

3.2.2 Mottatte forretningsideer

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
HIB	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>2</u>

Risikovurdering

- Få ressurser til FoU sammenlignet med vitenskapelige høgskoler
- Stor undervisningsbelastning gir liten tid å avsette til opplæring i entreprenørskap av fast ansatte
- Organisering av virksomheten

Tiltak

- Høgskolen arbeider tett sammen med BTO AS på oppfangning og utvikling av ideer.
- Opplæring i entreprenørskap i samarbeid med UiB og NHH.
- Høgskolen vil i 2008 utvikle bedre rutiner for innmelding av ideer i samarbeid med BTO.

3.2.3 Nyopprettede selskaper basert på mottatte forretningsideer

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
HIB	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Risikovurdering

- Ideene utvikles i samarbeid med BTO. Ettersom risiko for lav inntjening de første 10 år er stor, er det en utfordring å skaffe investorer til oppretting av nye selskaper. Det tas ikke sikte på å opprette nye selskap i 2008.

Tiltak

- Utvikle et tettere samarbeid med BTO.
- Utvikle interne retningslinjer og rutiner for å sikre fremtidig opprettelse av ulike selskap i tråd med faglige mål og strategier for høgskolen.

Virksomhetsmål 3.3

Høgskolens faglige sentre skal være en regional og nasjonal drivkraft innenfor sine fagområder. Sentrene skal ha en forankring på tvers av avdelingene.

Kvalitative styringsparametere for 2008

- HiB skal være utviklingsaktør i/mot regionen. Høgskolens faglige sentre skal være en regional og nasjonal drivkraft innenfor sine fagområder. Sentrene skal ha en forankring i avdelingene, men arbeide med FoU, fagutvikling og etter- og videreutdanning (EVU) på tvers av avdelingene.
- Sentrene skal videreutvikles med tanke på ekstern finansiering av FoU og EVU, og deres rolle i regional samfunns- og næringsutvikling samt for profilering av HiBs satsingsområder. Det skal settes av strategiske midler i forhold til dette arbeidet.

Om høgskolens sentre

Sentrene representerer satsningsområder med en kompetanse som avdelingen/høgskolen ønsker å videreutvikle og profilere. De skal bl.a. bidra til at høgskolen blir en synlig og aktiv aktør i regionens samfunns- og næringsliv. De skal styrke høgskolen som forskningsinstitusjon og muliggjøre en mer effektiv orientering mot større og tyngre forskningsmiljøer. De skal bidra til intern kompetanseheving gjennom samarbeid mellom sentrene og de enkelte fagmiljøene og bidra til forbedring av høgskolens utdanninger.

Virksomheten ved sentrene skal foregå i nært samarbeid med brukere, de felter høgskolen utdanner for, myndigheter, forvaltningsapparat, ulike forskningsmiljø og med andre samarbeidspartnere.

Sentrene skal utvikle egne forskningsprosjekter og utføre forskningsoppdrag fra relevante miljøer, og skal bidra til å stimulere ansatte til økt FoU-aktivitet gjennom deltakelse i slike prosjekter.

Senter for kunstfag, kultur og kommunikasjon

Senteret er et fag- og forskningssenter som skal ta initiativ overfor andre kunstformidlings- og kunstutdanningsinstitusjoner slik at det legges til rette for utvikling og sammenheng mellom kunstnerisk, kunstvitenskapelig og kunstpedagogisk FoU-arbeid.

Senter for kunstfag, kultur og kommunikasjon vil blant annet videreføre satsing på å utvikle kunstfagene som kunnskapsområde, slik det kommer til uttrykk bl.a. i prosjektet ”Kunstfagdidaktikk”. Når dette prosjektet avsluttes med en konferanse i juni 2008, er det således ikke å forstå som en avslutning, men som et fundament for videre arbeid.

Senteret har som konkrete mål for studieåret 2007-2008 å få tilsatt personale i delprosjektstillinger (eksempelvis HiB-kontakter med ulike instanser i skole/barnehage og i kunst og kulturlivet forøvrig), utviklet og igangsatt forskningsprosjekter innenfor de prioriterte forskningsområder og utviklet velfungerende websider.

Senteret ønsker å bygge opp ein solid prosjektportefølje som skaper tillit både eksternt og internt, og som er forankret i strategisk plan. Senteret vil kunne spille en viktig rolle i utvikling av kunst og kulturfag regionalt, spesielt med tanke på Bergen kommune sin omorganisering av byrådet der kunst og kultur nå blir satt i sammenheng med næringsaktivitet. Senteret samarbeider her med Senter for nyskaping om å utvikle kurs i kultur og næring. Flere prosjekt er under planlegging i 2008. I 2008 vil senteret bli tilført 1 million kroner i strategiske midler fra sentralt hold.

Senter for utdanningsforskning

Senteret ble etablert høsten 2007 ved Avdeling for lærerutdanning. Fra 2008 vil senteret koordinere all utdanningsrelatert forskning ved avdelingen, og det vil såleis få stor aktivitet rettet mot alle målområdene i høgskolens strategiske plan. I 2008 vil faglig strategi utvikles, senterleder, professor og administrativ ressurs tilsettes. Videre vil forskningsprosjekter utvikles og igangsettes. Senteret overtar fra 2008 koordineringen av en rekke prosjekt finansiert av Norges forskningsråd. Det vil lede utviklingen av ”Forum for profesjonsstudier” i Bergen, et strategisk viktig samarbeidsprogram for å imøtekomme forskningsrådets policy for 2008-2012 ”Forskning ved de statlige høgskolene”. Videre planlegger senteret utvikling av mastergrad i profesjonsledelse og kunnskapsorganisering. I 2008 vil senteret bli tilført 1 million kroner i strategiske midler fra sentralt hold.

Senter for nyskaping

Senter for nyskaping er et kompetansesenter innenfor nyskaping og entreprenørskap for både høgskolen, næringsliv og samfunn. Senteret er organisert under Avdeling for ingeniørutdanning. Senterets mål er å bidra til at høgskolen blir en synlig og reell aktør i regionens nærings- og samfunnsnivå. Senteret vil administrere en rekke prosjekter innen nyskaping og entreprenørskap, inkludert inkubatorvirksomheten lokalisert på Bergen Vitensenter. NCE-Subsea Centre of

Expertise er også relatert til senteret. Senteret vil i 2008 videreutvikles til spille en viktig rolle for at høyskolen skal være synlig i utvikling av næringslivet i regionen innen næringsklynger, VRI-programmet, nasjonale innovasjonsnettverk samt studentprosjekt mot bedrifter og kommuner. Senteret arbeider med å få bedre integrering mot avdelingene og andre sentre for å bidra med nyskaping i hele høyskolen. Mange av aktivitetene som vil pågå i 2008 er omtalt innledningsvis under sektormål 3. I 2008 vil senteret bli tilført 1,9 millioner kroner i strategiske midler fra sentralt hold.

Senter for kunnskapsbasert praksis

Senteret er organisert under Avdeling for helse- og sosialfag, og har ansvar for å koordinere avdelingens FoU-virksomhet og forskeropplæring knyttet til satsingsområdene *Helsefaglig kompetanse i profesjonell praksis; Samfunnsarbeid og sosial marginalisering* og senterets kjerneområde *Kunnskapsbasert praksis*. Senteret vil i 2008 etablere forskingsgrupper innen disse satsingsområdene. Målet for Senter for kunnskapsbasert praksis er å stimulere til økt bruk av resultater fra forskning og fagutvikling blant undervisningspersonale, studenter og helsepersonale. Senteret skal bidra i prosjekter som har som mål å fremme bruk av forskningsbasert kunnskap og iverksette kunnskapsbasert praksis i undervisning og yrkesutøvelse. Senteret skal også bidra til økt formidling av resultater fra forskning og fagutvikling via fagtidsskrift, internett, media, konferanser og oppsummeringer. I 2008 vil senteret få ansvar for å starte opp mastergraden i kunnskapsbasert praksis. Slik omfatter senterets aktivitet alle målområder i høyskolens strategiske plan. Senteret vil i 2008 fortsette sitt fokus på kompetanseheving og internasjonalt samarbeid, for å kunne være ledende nasjonalt på dette feltet. I 2008 vil senteret bli tilført 2 millioner kroner i strategiske midler fra sentralt hold.

Risikovurdering

- Sentrene er etablert over en relativt kort tidsperiode, noe som stiller HiB som organisasjon overfor en rekke utfordringer, for eksempel når det gjelder mål for sentrene, innhold, organisering og økonomi
- Sentrene og den øvrige faglige virksomhet ved høyskolen. Rolleavklaring, sammenheng, eierforhold
- Styrets rolle. Styret ønsker å holde fokus på sentrene, noe som er viktig for den videre utvikling (jf omtale av senter som faglig tyngdepunkt i innstillingen fra Stjernø-utvalget). Styret skal møte sentrene i eget møte i mai 2008

Sektormål 4 Høyskolen skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene

Under sektormål 4 skal høyskolen i 2008 legge vekt på:

- Vise hvordan styret vurderer sitt ansvar for måloppfølging herunder vektlegging av faglig versus administrative ressursbehov
  - administrativ kapasitet og kompetanse for å sikre god kvalitet i økonomisk forvaltning
  - hvordan prinsipper for god eierstyring følges opp i randsonen
  - hvordan omfang og utvikling av utsatt virksomhet og begrunnelse for behovet for avsetninger til strategiske formål

For å se på vektleggingen av faglige ressurser versus administrative ressursbehov, vil personaleksjonen foreta en gjennomgang og kartlegging av både faglige og administrative oppgaver og ressurser for å se hvordan dette forholdet er. For de administrative oppgavene vil det være nødvendig bl.a. å se på om de oppgaver og de aktiviteter vi driver med, er nødvendige ut fra premisset om at vi skal bygge opp under den faglige aktiviteten ved høyskolen. Dersom

oppgavetilfanget er større enn det vi har ressurser til å gjennomføre, må vi foreta en vurdering av tiltak med utgangspunkt i ressurser, ambisjoner og prioriteringer. For de faglige stillingene må vi i første runde foreta en kartlegging av forholdet mellom ressurser og oppgaver.

En plan for å vurdere forholdet mellom faglige og administrative ressurser, bør inneholde følgende punkter:

1. Oversikt over faglige ressurser og oppgaver
2. Oversikt over administrative ressurser og oppgaver
3. For administrative oppgaver må det foretas en vurdering av ”nødvendige” oppgaver og hva det er ”ønskelig/behov” for å få gjort. Dette må relateres til rene driftsoppgaver og strategisk plan
4. Det bør utvikles et normtall for forholdet mellom faglige og administrative stillinger både i administrasjonen og på avdelingene. Et slikt normtall vil være veiledende, og vil representere et hjelpemiddel til å holde oversikt over bruken og fordelingen av våre personalressurser. Fastsetting av et slikt normtall bør bygge på oppgavetilfang og erfaring fra andre sammenlignbare institusjoner for hva som er forholdstall mellom faglige og administrative ressurser og bl.a. ta utgangspunkt i DBH
5. Dersom det viser seg at det er et stort misforhold mellom faglige og administrative ressurser, f. eks for mange administrative ressurser relativt til faglige, må det legges fram vurderinger av ulike tiltak slik at vi oppnår et forhold mellom faglige og administrative stillinger som samsvarer med det normtall som er satt
6. Delta i prosjekt om evaluering av administrasjonene i UH-sektoren etter invitasjon fra HiO

- Vise om institusjonen har etablert etiske retningslinjer som dekker både den faglige og den administrative siden

Våren 2008 skal styret ved HiB vedta en endring av nåværende etablere etiske retningslinjer, som dekker både faglige og administrativ aktivitet.

- Omtale oppfølging av at institusjonen fullt ut følger det til enhver tid gjeldende regelverk for anskaffelser og forvaltning av bidragsprosjekter og oppdragsprosjekter

Seksjon for drift og fellestjenester fører etter beste evne tilsyn med at regelverket for anskaffelser følges. Dette skjer ved informasjon via seksjonens egen hjemmeside, Innkjøpssida, ved overvåking av fakturabehandlingen i det elektroniske e-fakturasystemet, og ikke minst ved aktiv innsats fra medlemmene i det styreoppnevnte Innkjøpsforum. Imidlertid kan en ikke være trygg for at avvik kan oppstå. Særlig gjelder det området innkjøp mellom kr 100 000 og 499 999. Det er tre forhold som til sammen utgjør et forbedringspotensial:

- Lojalitet i forhold til gjeldende regelverk

Bevisstheten om at også hotellavtaler og avtaler med innleide konsulenter faller inn under Lov og Forskrift om offentlige innkjøp, må styrkes. En sentral instans for bestilling av reise, hotell og konferansepakker er under vurdering.

- Redusere antallet på bestillere samlet i høgskolen.

Dette er en utfordring, siden det rokker ved en praksis som har virket effektivt over lang tid.

- Innføre det elektroniske anskaffelsessystemet som departementet har stilt krav om.

Dette vil sentralisere alle innkjøp og redusere antallet bestillere dramatisk, men samtidig redusere effektiviteten og - ikke minst - kreve en betydelig økt personalinnsats sentralt.

Systemet er bestilt og vil komme på plass i løpet av 2008.

Det er også verdt å merke seg at siden 2004 har Riksrevisjonen ikke hatt merknader til måte høgskolen har forvaltet regelverket for innkjøp på. Klager fra tilbydere som tar tap i anbudskonkurranse, har det vært få av. Og i de få tilfellene klager er innløpt, har høgskolens begrunnelse blitt akseptert.

- Omtale institusjonens oppfølging av egen intern kontroll, ref. reglement for økonomistyring i staten § 14 – relatert både til systemer og kvalitetsrutiner.

I 2008 skal HiB videreføre internt prosjekt vedrørende økt regnskapskvalitet, herunder vurdere å inngå avtale om kjøp av eksterne revisjonstjenester. Høgskolen vil styrke regnskapsfunksjonen. Beredskap – eksisterende beredskapsplan må revideres. I 2008 må høgskolen ha fått revidert sin beredskapsplan i samsvar med departementet sine forventninger. Det må også bli gjennomført øvelser, som kan bidra til å forberede høgskolen og dens ansatte på ulike situasjoner der beredskapsplanen trår i kraft.

Virksomhetsmål 4.1

Høgskolen skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonens oppgaver og ansvarsområder.

Innledningsvis er det viktig å få gitt uttrykk for at høgskolen er spesiell på sin måte i det den skal utdanne mennesker innen akademiske yrker der våre ferdige kandidater skal virke i ulike deler av nærings- og samfunnsnivå – de aller fleste skal imidlertid ut i en praktisk yrkeshverdag. Dette betyr at vi har behov for ulike typer kompetanse i vår personalgruppe – både faglige og administrative. Når det gjelder rekruttering og kompetanseoppbygging, må dette sees i lys av høgskolens særpreg og identitet. For å få fylt våre funksjoner både på faglig og administrativ side, må vi i størst mulig grad sikre at vi har ”riktig” kompetanse i ”riktig” stilling. Dersom høgskolen skal bli en solid og dyktig utdanningsinstitusjon med et godt omdømme (som bl.a. er viktig med tanke på rekruttering av studenter og ansatte), må vi sikre at vi iverksetter adekvate tiltak som bygger opp om vår strategiske plan og ivareta kompetanseutvikling for våre ansatte uavhengig av stillingsplassering.

HiB har i dag god rekruttering til undervisnings- og forskerstillinger ved AL og AHS. Vi ser derfor ikke behov for å iverksette særskilte tiltak for å sikre rekrutteringen i sin alminnelighet innenfor disse avdelingene. Når det gjelder AHS, vil det være aktuelt å iverksette tiltak som kan bidra til at flere menn ønsker å jobbe ved denne avdelingen, slik at kjønnsbalansen innenfor avdelingen kan bedres.

Ved AI har vi til dels store utfordringer når det gjelder rekruttering av kvalifisert personale. Dette gjelder fagområdene Maskin og marin, Bygg, Elektro og dykkerutdanningen. AI har som nevnt en skjev kjønnsbalanse. Derfor må tiltak vurderes som både går på rekruttering i sin alminnelighet for de fire nevnte områdene innen avdelingen, og på tiltak som kan bidra til å bedre kjønnsbalansen. Men det må også settes i verk tiltak som sikrer en balansert rekruttering over tid. Personalseksjonen vil legge frem et tiltaksprogram i løpet av vårsemesteret 2008.

Et eksplisitt mål ved rekrutterings- og kompetansepolitikken, er å få flere av personalet i undervisnings- og forskerstillinger til å oppnå førstekompetanse (se strategisk plan). I strategisk plan er det fastsatt konkrete mål for hvor mange av våre faglige tilsatte som skal ha masterkompetanse og førstekompetanse eller høyere innen 2010. For å få en oversikt over status og hva som eventuelt bør iverksettes av tiltak på dette feltet, må vi få frem en kompetansekartlegging for faglige stillinger ved HiB.

For administrative stillinger er vi bedt om å vurdere hvilken kapasitet vi har når det gjelder å sikre god kvalitet i økonomiforvaltningen. Personalseksjonens rolle i denne sammenheng, vil

dreie seg om å få en oversikt over hvilken kompetanse høgskolen har på dette feltet. Dette kan bidra til å danne grunnlag for eventuelle tiltak som sikrer tilstrekkelig kapasitet i økonomiforvaltningen. Dersom det viser seg å være behov for ekstern rekruttering av kompetanse på dette feltet, må vi være åpne for å vurdere ulike tiltak slik at vi får en adekvat rekruttering og kompetanse i økonomiforvaltningen.

HiB vil i løpet av våren 2008 iverksette lederopplæring for sine ledere. Våre ledere bekler nøkkelfunksjoner for å få gjennomført HiBs mål og strategier. Iverksetting av en helhetlig og samlet lederopplæring for våre ledere, kan være av avgjørende betydning for om vi klarer å drive på en effektiv måte i forhold til fastsatte mål og strategier. Vi må sikre at våre ledere bidrar til at HiBs arbeidsgiverpolitikk blir fulgt opp i samsvar med intensjonene. En vil ellers risikere at den enkelte leders arbeidsgiver- og/eller arbeidslederansvar forvaltes ulikt.

4.1.2. Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger, for høgskolen totalt og ved enkelte avdelinger (i %)

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
AL	33,6	37,6	37	40
AI	26,9	31,8	33,7	33
AHS	9,3	12,1	13,54	18
TOTALT	21,0	26,3	27,2	

Risikovurdering

For å sikre høy kvalitet på utdanning og forskning er det viktig å satse på utvikling av førstekompetanse og å ansette nye medarbeidere som har denne kompetansen. Den viktigste risiko for ikke å nå målene, er for dårlig gjennomstrømming av egne kandidater og for mangel på kvalifiserte søkere ved nyansettelse. Dette vil føre til en svekkelse av forskningsbasert undervisning og forskning ved høgskolen. Ved å lykkes med å få opp kompetansen vil høgskolen framstå som en mer attraktiv og kvalitativt bedre arbeidsplass. Dette vil også kunne bidra til en bedre rekrutteringssituasjon. Sårbarheten ligger i det motsatte, som vil kunne gi en dårligere rekrutteringssituasjon.

Tiltak

- Videreføre en systematisk kompetanseoppbygging slik at høgskolen legger til rette for at målene for kompetansebygging nås
- Foreta en kompetansekartlegging der det framgår status i forhold til målsettinger i HiBs strategiske plan
- På bakgrunn av kompetansekartleggingen vil det bli lagt frem forslag til tiltak som vil bidra til at målene i HiBs strategiske plan kan bli oppnådd.

Virksomhetsmål 4.2

Høgskolen skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Høgskolen i Bergen skal ha en personalpolitikk som gjør at vi oppnår de mål som er fastsatt i strategisk plan og som bidrar til at HiB oppfyller sitt samfunnsoppdrag. Det betyr at vi må føre en personalpolitikk som sikrer at vi til en hver tid har "riktig" kompetanse i alle kategorier fagligstillinger: ønsket om førstekompetanse og masterkompetanse er eksplisitt framhevet i strategisk plan. Dette betyr imidlertid ikke at vi skal utelate å ivareta kompetanseutviklingen av ansatte i andre typer stillinger.

Generelt må vi også legge vekt på å utvikle en kultur ved høgskolen som fremmer arbeids glede og robuste arbeidsmiljø. For å oppnå dette må vi i samsvar med strategisk plan, bl.a. fokusere på god samhandling, kompetanseutvikling, rekruttering, HMS samt likestillings- og livsfasepolitikk. Lederne våre spiller en spesielt sentral rolle i å utøve høgskolens personalpolitikk på avdelingene og enhetene. Høgskolen vil derfor i løpet av våren iverksette en lederopplæring for våre ledere (se tidligere under sektormålet). Når det gjelder livsfasepolitikk, må vi få frem tall for hvordan alderssammensetningen i de ulike stillingstypene ser ut ved høgskolen for å kunne vurdere hvilke tiltak som eventuelt bør iverksettes.

Sykefravær skaper uforutsigbarhet med tanke på å få gjennomført de oppgaver vi er satt til å utføre. Det er derfor viktig å holde sykefraværet på et så lavt nivå som mulig.

- Videreføre ordningen med å gi ansatte mulighet for en times fri i uken for å drive fysisk aktivitet.
- Videreføre avtalene høgskolen har for sine ansatte mht å kunne drive fysisk aktivitet.
- Gjennomføre en evaluering av de tiltakene vi har iverksatt mht effekter og videre tiltak.

HiB er pålagt å innføre HMS opplæring for ledere. Dette vil bli innført fra 2008. Målet er at alle ledere i organisasjonene skal ha gjennomgått denne opplæringen i løpet av 2008.

4.2.1. Andel kvinner, totalt (i %)

Enhet	Resultat			Mål 2008
	2005	2006	2007	
AL	54,7	61,4	60,7	60
AI	24,1	25,2	24,9	26
AHS	79,7	80,0	80,6	80
SA	55,5	59,1	65,2	55
TOTALT	55,1	58,1	58,6	

Risikovurdering

Høgskolen har i gjennomsnitt god kjønnsbalanse i personalet, men det er store forskjeller mellom avdelingene. Det er ikke lett å få til raske endringer i dette ettersom vi har et begrenset antall ledige stillinger og fordi søkerne til stillingene er dominert av menn ved AI og av kvinner ved AHS. Arbeidet med å fremme likestilling i academia vil være et langsiktig arbeid der tiltak for å fremme bedre rekruttering av det underrepresenterte kjønn i utdanningene vil være helt avgjørende.

Tiltak

- I samarbeid med de aktuelle avdelingene, utvikle tiltak for å sikre en bedre kjønnsbalanse
- Handlingsplan for likestilling skal revideres i 2008

4.2.2. Andel kvinner etter stillingskategori

Stillingsstittel	AHS	AL	AI	SUM	Resultatmål 2008, samlet
Høgskolelærer	23,4 (83,6 %)	6,1 (75,3 %)	2,2 (39,4 %)	31,7 (76,1 %)	
Høgskolelektor	93 (85,5 %)	62 (68,1 %)	12,4 (21,1 %)	168,4 (65 %)	
Førstelektor	5 (100 %)	9,9 (51,9 %)	1 (16,7 %)	15,9 (52,9 %)	20
Førsteamanuensis	7,5 (51,7 %)	13 (39,5 %)	5,8 (27 %)	26,3(37,7 %)	32
Professor		3 (50 %)		3 (25 %)	4
Totalt	128,9 (81,6 %)	94 (59,8 %)	22,4 (21,1 %)	245,3 (59,4 %)	

Virksomhetsmål 4.3

Høgskolen skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens strategiske prioriteringer.

4.3.1. Vesentlige merknader fra Riksrevisjonen

Enhet	Resultat			Resultatmål 2008
	2005	2006	2007	
TOTALT	0	0	0	0

Høgskolen har en overordnet målsetning om å få ”godkjent” (dvs. ingen vesentlige merknader til) regnskapet/økonomiforvaltningen. En tydeligere og mer gjennomgående økonomistyring i organisasjonen vil være en forutsetning for å lykkes.

Risikovurdering

Høgskolen har en del utfordringer innenfor dette målområdet. Revisjonsbrevet vedr. regnskapet for 2006 og etterfølgende merknader fra departementet og ekstern konsultantselskap (PWC) viser at høgskolens har mangler knyttet bl.a. til regnskapet, oppfølging av randsonevirksomheten og innføring av mål- og resultatstyring. De fleste risikoene gjelder manglende kompetanse, administrative ressurser, organisering og styring/forankring. Høgskolen er spesielt sårbar mht. ressursituasjonen innenfor økonomi/regnskapsområdet, et forhold som også er kommentert av departementet (i brev av 20.07.07). I 2007 mistet høgskolen tre sentrale medarbeidere med solid regnskaps-/økonomikompetanse (siviløkonomer). Som følge av det stramme arbeidsmarkedet har det ikke lyktes høgskolen å erstatte nevnte stillinger med medarbeidere med tilsvarende kompetanse. I noen tilfeller har høgskolen ikke lyktes i å få kvalifiserte søkere.

Tiltak

I 2007 iverksatte høgskolen en rekke tiltak for å bedre kvaliteten i økonomiforvaltningen, og dette arbeidet vil fortsette i 2008. Høgskolen vil utarbeide/oppdatere og innføre tilfredsstillende og tjenlige rutiner og retningslinjer innenfor økonomiforvaltningen. Det vil bli lagt stor vekt på etterlevelse av gjeldende rutiner og retningslinjer. Høgskolen finner det ikke formålstjenelig å opprette en egen intern kontroll funksjon/stilling, men vil i stedet inngå avtale om kjøp av slike revisjonstjenester. Kontakt med eksternt konsultentselskap er allerede etablert. Styrking av administrativ/økonomisk kompetanse og kapasitet skal også bidra til å sikre den nødvendige kvalitetsheving. Det vil bli initiert flere kompetansehevingstiltak i 2008. Dette vil være informasjons-/opplæringstiltak, hvor målgruppene bl.a. vil være regnskapsmedarbeidere, prosjektledere, tilsatte med budsjettansvar og ledelse/styret. En kritisk suksessfaktor vil være å bevisstgjøre i hele organisasjonen i forhold til kravene til god økonomistyring. Det vil bli arbeidet aktivt med å redusere sårbarheten innenfor kritiske områder. Høgskolen har iverksatt flere midlertidige tiltak for å styrke den administrative kapasiteten. I 2008 vil det bli arbeidet for å gjøre løsningene permanente, bl.a. gjelder dette styrking av kapasiteten innenfor lønns- og regnskapsområdet, regnskapsoppfølging av eksterne prosjekt og økonomisk analysearbeid (Controller). Høgskolen vil også iverksette lønnspolitiske tiltak både for å sikre rekruttering til sentrale stillinger og for å beholde kritisk arbeidskraft.

4.3.2. Resultat EFV

Enhet	Resultat			Mål 2008
	2005	2006	2007	
AL	670	787	915	900
AI	342	723	954	1200
AHS	1220	1556	-95	1000
TOTALT	2232	3066	1774	3100

Høgskolen har et relativt stort omfang av ekstern finansiering knyttet til oppdragsvirksomhet og undervisning, men virksomheten er relativt liten når det gjelder å hente inn midler til forskning fra NFR, EU-programmer og andre.

HiB har som mål at den eksternt finansierte virksomheten skal øke til 10 % av den totale omsetningen i 2010.

2.2 Plan for tildelt bevilgning for 2008

Inntekter/ utgifter	Beløp (1000 kr)
Driftsinntekter	
Herav bevilgningsfinansiert virksomhet	540 682
Herav eksterntfinansiert virksomhet	45 000
Sum driftsinntekter	585 682
Driftskostnader	
Herav lønnskostnader	380 000
Herav anskaffelser og påkostninger	25 000
Herav husleie	75 000
Herav andre driftskostnader	100 000
Sum driftskostnader	580 000
Driftsresultat BFV	2 682
Driftsresultat EFV	3 000

VEDLEGG

Statistikkvedlegg for høyskoler som skal ha manuell rapportering av tabellene 2.1-2.3 til departementet jf avsnitt 4.3.2.

2.1.1. Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	12	18	(20) 45
AI	8	23	(11) 27
AHS	15	15	(15) 33
TOTALT	35	56	(46) 105

Resultatmål for 2007 i klamme.

2.1.2. NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk) (i tusen kr)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	1550	1500	(2000) 1514
AI	2178	2409	(4000) 2877
AHS	0	0	(1000) 0
TOTALT	3728	3909	(6000) 4391

Resultatmål for 2007 i klamme

2.1.3. EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (årsverk) (i tusen kroner)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	306	115	(150) 593
AI	34	0	(100) 141
AHS	227	631	(700) 567
TOTALT	567	746	(950) 1301

2.1.4. Utnveksling av ansatte via programavtaler

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	18	8	(13) 7
AI	1	3	(5) 3
AHS	32	16	(50) 15
TOTALT	51	27	(68) 25

Resultatmål for 2007 i klamme.

2.1.5. Ressurser nyttet til FoU/N-virksomhet (inkl. faglig fornying)(tusen kr)(egen valgt indikator)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL		26,5	26,5
AI		10,8	10,25
AHS		24	24
TOTALT		61,6	63,1

2.1.6. Ressurser til faglig/vitenskapelig utstyr (egen valgt indikator)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	108	0	(200) 159
AI	586	1404	(2000)* 2077
AHS	722	302	(350) 167
TOTALT	1416	1706	(2050) 2403

* I tillegg kommer 2,5 millioner fra FRAMO-stiftelsen

2.1.7. Antall bistillinger ved Høgskolen i Bergen (egen valgt indikator)

Enhet	Resultat		
	2005	2006	2007
AL	2	2	(4) 3
AI	3	4	(7) 12
AHS	6	6	(7) 8
TOTALT	11	12	(18) 23